

SLOVENSKI

Izdava: Slovenska založba, podjetje "Slovenski" Direktor: Rudi Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska: tiskarna "Slovenija" / Uredništvo: Ljubljana, Imskeva ulica 3, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Imskeva ulica 3, telefon 23-522 do 23-526 / Oglasi: oddelki: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-163 / Mesečna naročnina 200 din

Poročevalec

DRUGI DAN KONFERENCE ŠESTIH V BRUSLJU

Mendès-France se bori za vsako točko

Kompromisni predlog Spaaka — Prvi dan razgovorov ocenjujejo v Parizu kot neuspeh — Kratko srečanje med Mendès-Franceom in Adenauerjem — Osmališnji francoski predsednik proti petim predstavnikom »male Evrope«

Bruselj, 20. avg. (AFP). Tretja seja bruseljske konference se je začela danes dopoldne ob 10. Na seji je bilo 6 šefov delegacij in njihovih šest svetnikov ter generalni sekretar konference. Seja se je končala ob 13.

Kakor se je zvedelo v obveščenih krogih, so razpravljali predvsem o predlogu belgijskega zunanjega ministra Spaaka, naj se francoski amandmaji k pogodbi o EOS razdelijo na tiste, o katerih se lahko sporazumejo po daljšem proučevanju, na tiste, ki bi spremenili bistvo pogodbe, ter na tiste, ki bi jih lahko predložili po ratifikaciji pogodbe o EOS komisarijatu EOS v obliki priporočil.

Danes popoldne je predsednik francoske vlade in zunanji minister Pierre Mendès-France sprejel v poslopju francoskega veleposlaništva Frederica Alge-

V ponedeljek popoldne bo Mendès-France govoril o rezultatih bruseljskih razgovorov v Parizu pred tremi parlamentarnimi odbori in sicer odboru za zunanje zadeve, odboru za nacionalno obrambo in odboru za prekomorska ozemlja.

Po stališčih, ki so jih zavzele posamezne delegacije na prvi seji konference v Bruslju, je le malo upanja, da bo dosežen sporazum o pogodbi o EOS, po-udarjajo v rimskih političnih krogih. Isti krogi smatrajo, da je bil govor italijanskega zunanjega ministra Piccionija zelo zmernen in precej blaži napram Mendès-Franceovim predlogom, kot sta bila govora nemškega in holandskega predstavnika. Pravijo, da je bila usmerjenost

italijanskega zunanjega ministra bolj formalna kot bistvena, ker Italija ni bila pripravljena sprejeti Mendès-Franceove predloge.

Prvi dan bruseljskih razgovorov so v Parizu ocenili kot neuspeh. Delegacije »male Evrope« so zavzele odklonilno stališče naprav francoskim predlogom. Današnji francoski tisk poudarja, da je bilo nasprotovanje izraženo v zelo vpljudni obliki, zlasti pa sta nasprotovali francoskim predlogom delegaciji Nizozemske in Zahodne Nemčije. Ves francoski tisk smatra, da bo moral Mendès-France precej odstopiti od svojih pozicij, če se bo hotel vrniti v Pariz s sporazumom.

Na današnjih sejah bruseljske konference bodo razpravljali člen za členom o vseh francoskih predlogih, o katerih se še niso sporazumeli. Po besedah belgijskega ministra Spaaka bodo razpravo odložili na kasnejšo dobo, vendar pa menijo, da bo v primeru nesporazuma pet članic — podpisnice pogodbe o evropski armadi objavilo »deklaracijo namenov«, s katero se bodo obvezale, da bodo nadaljevale s proučevanjem vseh točk, o katerih se niso mogli sporazumeti.

Pariški tisk s tem v zvezi smatra, da je sporazum še vedno zelo daleč. Poleg tega menijo francoski listi, da bo sestanek Mendès-France — Adenauer odložen. To sodijo po večerajšnjem kratkem srečanju med Mendès-Franceom in Adenauerjem, poleg tega pa je predstavnik zahodnonemške delegacije izjavil, da je bruseljska konferenca posvečena evropskim vprašanjem in da bo šele kasneje možno razpravljati o sarskem vprašanju.

Po današnji dopoldanski seji je postalo jasno, da je vseh pet držav podpisnic pogodbe o EOS — Belgija, Nizozemska, Luksemburg, Zahodna Nemčija in Italija — v celoti proti francoskim predlogom. Francoski ministri predsednik Mendès-France se je moral boriti za vsako točko, ki je prišla na vrsto, pa čeprav ni bila v zvezi z bistvom pogodbe o EOS.

Zunanji ministri šestih držav so se ponovno sestali danes popoldne ob petih, menijo pa, da bodo nadaljevali z razpravo tudi na večernem zasedanju.

Pred obiskom

Beograd 20. avg. Diplomatski komentator Jugopresa piše: V pričakovanju skorajšnjega uradnega obiska predsednika republike Turčije gospoda Dželala Bajara v Beogradu, poudarjajo v jugoslovanskih političnih krogih, da ta dogodek ne bo pomenil samo vpljudnostne vrnitve obiska, ki ga je imel predsednik Tito v Ankari letos aprila, ampak tudi novo manifestacijo obstojajočega trdnega prijateljstva med dvema zaveznikoma državama. Kot je konstanten razvoj dobrih odnosov med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo dovedel lani do ankarske pogodbe, tako je prišlo naravno tudi do nedavnega podpisa belgijske pogodbe o zvezi, kot tudi do vzajemnih obiskov na najvišji ravni, ki dajejo petat priložnosti in realne trdnosti odnosom, ki obstoje med Ankarom, Beogradom in Atenami.

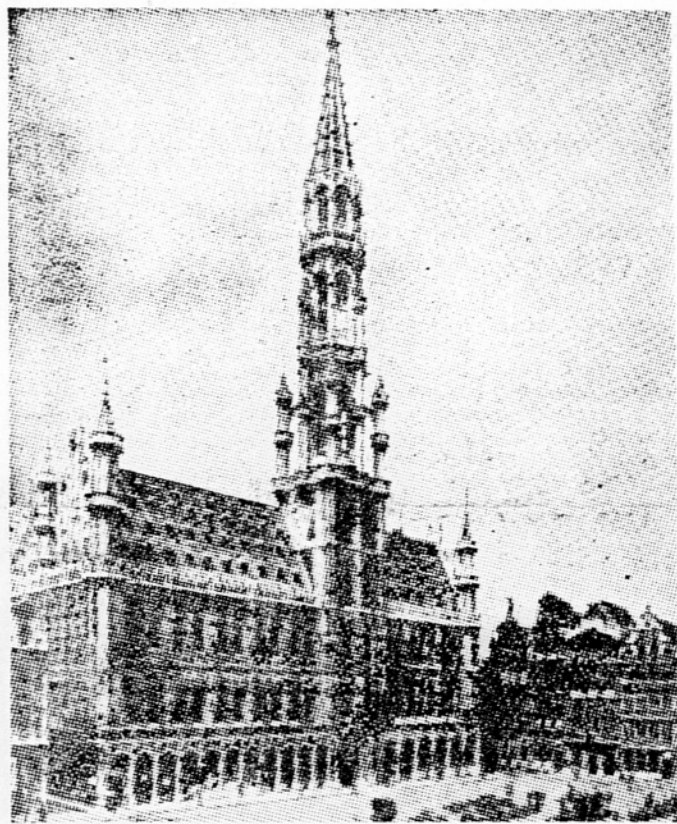
Zaradi uradnega obiska visokega gosta iz zavezniške Turčije v jugoslovanskih krogih spet opozarjajo na današnje plodno sodelovanje med tremi balkanskimi državami, zasnovano na medsebojnem iskanju prijateljstva, skupnih koristi in interesov njihovih narodov. Pri tem posebej poudarjajo globoko in raznovrstno sodelovanje na vseh sektorjih političnega, gospodarskega in kulturnega življenja oziroma visoko stopnjo tega sodelovanja, katerega vojne klavzule predstavljajo samo del, toda zelo pomemben. Razen tega kažejo tudi pogodba o zvezi in visoki obiski, ki so bil pred njenim podpisom in ki bodo še sledili, kako je v resnici možno skupno reševanje najvažnejših vprašanj med državami z različnimi družbenimi ureditvami, kadar to vprašanje vodi ideja popolne enakopravnosti. Stališča, ki dopuščajo koeksistenco različnih družbenih sistemov, v tem primeru dokazujejo, tudi v praksi možnost vsestranskega sodelovanja.

Premestitev »nas« ameriške diplomacije

New York, 20. avg. (Tanjug). Bivši ambasador ZDA v Guatemali Peurifoy, bo po vsej verjetnosti postavljen za novega ameriškega veleposlanika v Tajlandu. Prejšnji teden, ko se je Peurifoy vrnil s svoje dolžnosti iz Guatemale, so sporočili, da bo premeščen v Tajland, ker se tamkaj »New York Post« piše, da je Peurifoy »as« ameriškega zunanjega ministrstva in da je premeščen na Tajland, ker se tamkaj »krepi rdeča nevarnost«. List dodaja, da je on odigral zelo pomembno vlogo pri uničevanju »rdeče infiltracije« v Guatemali. Peurifoy je osebo izrazil obžalovanje, ker je premeščen iz Guatemale, kajti tamkaj je, po njegovih besedah, »še mnogokaj, kar bi se moralo storiti, da bi bila popolnoma izkoreninjena komunistična infiltracija«. Vendar pa ameriško zunanje ministrstvo smatra, da bo še bolj koristen na novem »vročem mestu«, v Tajlandu.

VREME

Vremenska napoved za soboto: V zahodni Sloveniji pretežno oblačno vreme, od časa do časa nekaj padavin, delno nevihtnega značaja. V vzhodnem delu postopoma naraščajoča oblačnost. Temperatura ponoči med 12 in 15, na Primorskem okoli 20, podnevi nad 25, v vzhodnem delu do 28 C.

Bruselj, mestna hiša

„Uspehi in neuspehi evropske politike“

Eisenhowerjevo poročilo Kongresu o programu medsebojne varnosti v prvem polletju 1954

WASHINGTON, 20. avgusta (AFP). »Noben ukrep za obrambo svobodne Evrope ne more biti popolnoma učinkovit brez sodelovanja za hodne Nemčije. Evropska obrambna skupnost nudi najboljšo rešitev težkega problema integracije nemških sil v evropski obrambni sistem,« — je izjavil predsednik ZDA Eisenhower v poročilu, ki ga je podal Kongresu o programu medsebojne varnosti v prvem polletju 1954.

Po besedah predsednika ZDA Eisenhowerja je bilo prvo obdobje šestih mesecev 1954, za- znanovano s »pomembnimi uspehi in neuspehi«. Med ne- uspehe prišteva Eisenhower zmage Ho Si Minhovih sil v Indokini in dejstvo, da bo pogodba o zahodnoevropski obrambni skupnosti še ni stopila v veljavo. »Vietnamske čete ob podpori komunistov so kljub osemletni bojem, ki so jih vodile čete Francoske unije in priključene države Indokine ter kljub ameriškim dobavam orožja in materiala, dosegle velike uspehe v Indokini«, je dejal Eisenhower. »Evropski obrambni skupnosti, ki je imela za cilj integracijo vojaških sil federalne republike Nemčije v obrambni sistem Zahodne Evrope, so se nadalje

manjkali parlamentarni ukrepi, ki so potrebni za njeno ostvaritev.«

Med »opogumljajoče znake« v preteklem polletju je Eisenhower prištel ratifikacijo pogodbe o EOS v Zahodni Nemčiji, Holandiji, Belgiji in Luksemburgu, kakor tudi direktive francoske socialistične stranke svojim poslancem v korist ratifikacije pogodbe o EOS. »Vendar pa ostaja dejstvo, da Francija in Italija še nista ratificirali pogodbe. To predstavlja največjo oviro na poti ostvarjanja EOS. Ob koncu polletja so bili pod- vzeti odločni ukrepi, da se ta problem čimprej reši.«

V poročilu predsednika ZDA je nadalje rečeno, da so ZDA v prvem semestru t. l. dobavile za 9,4 milijarde dolarjev vojaškega materiala. Poudarja, da se je krepitev sil organizacije Severnoatlantskega pakta izvajala v rednem tempu. V petih letih so se »kombinirane sile držav Atlantskega pakta povečale do take mere, da Zahodne Evrope ne bi bilo mogoče odv- dvojit z nenadnim napadom« — je poudaril Eisenhower. Po njegovih besedah je glavna šib- ka točka Atlantskega pakta na področju letalskih sil.

V poglavju o gospodarskih problemih Evrope je rečeno, da je Zahodna Evropa v preteklem obdobju obdržala in v nekaterih primerih celo povečala svo- je dohodke iz preteklega leta.

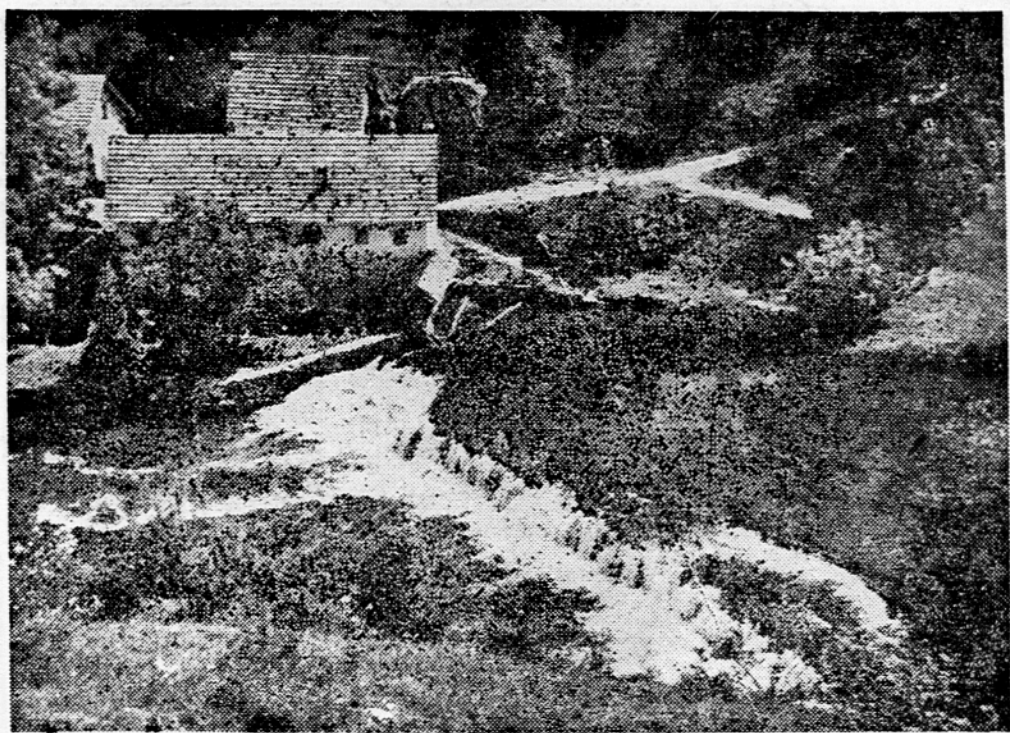

Eisenhower

v Zahodni Evropi podvzeti ukrepe za povečanje nivoja potrošnje in proizvodnje zaradi zboljšanja življenjskih pogojev prebivalstva.

Indijski sindikalni funkcionar na obisku v Makedoniji

Skoplje, 20. avg. Danes je pri- spel v Skopje indijski sindikalni funkcionar g. Signath Benerjee, ki je prišel v našo državo kot gost centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije. Med petdnevnim bivanjem v Makedoniji si bo ogledal industrijska podjetja in kulturno-zgodovinske znamenitosti glavnega mesta republike, kakor tudi veliko gradbišče mavrovskega hidro- kombinata, tekstilni kombinat v Tetovu in tovarno svile v Ti- tovem Velesu.

Koliko naravnih lepot skriva v sebi naša slovenska zemlja. Na vsakem koraku se srečamo s njimi. Na sliki se nam predstavi eden od neštetič prelepih motivov v romantični dolini Krke.

Predsednik republike s soprogo v Rovinju

Predsednik republike Josip Broz Tito s soprogo je v četrtek popoldne obiskal bolnišni in- stituta za kostno - artetkularno tuberkulozo pri Rovinju. Dolgo in željno pričakovani obisk predsednika Tita, ki je prispel z malo jahto Jugoslovanske vo- jne mornarice »Podgora« nekaj po 17. uri, je vnesel radostni nemir v to znano veliko in tiho zdravilišče kostne tuberkuloze ob istrski obali.

Na majhnem pomolu so pred- sednika Tita in njegovo sopro- go sprejeli upravnik instituta

Miloš Božič, dr. Janja Horvat, ki nadomešča odsotnega direk- torja instituta, zastopniki oblasti in mnogi organizacij puljske- ga okraja in mesta Rovinja, ljudski poslanec Antun Paolič in drugi, na obali pa tudi večja skupina bolnikov, ki so lahko prišli h gostom.

Veseli in prisrčni, s kate- rima sta bila predsednik Tito in njegova soproga sprejeta na obali, ju je spremljala tudi ob prehodu čez park, vse do vhoda v otroški oddelek, ki sta ga go- sta najprej obiskala.

Po obisku bolnikov so se go- sti nekaj časa zadržali v pro- storih uprave v razgovoru z zdravniki, predstavniki uprave instituta in ljudske oblasti. Predsednik republike je izjavil, da je zadovoljen z ureditvijo, delom in zgledno čistočo insti- tuta, s stanjem bolnikov in skrbjo, ki jim jo posvečajo.

Hvaležni za ta dragi dvourni obisk, so bolniki in predstavl- ni ki uprave skupno z zastopniki ljudske oblasti okraja Pulja in mesta Rovinja spremlili okoli 19. ure do pomola in »Podgorke« svojega gosta in ju prisrčno pozdravljali.

Edvard Kardelj je govoril na seji MLO Ljubljane

Ljubljana, 20. avg. Danes je bila seja Mestnega ljudskega od- bora, ki so se je udeležili tudi zvezni poslanec in podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, republiški poslanec, pod- predsednik republiškega izvršnega sveta dr. Marjan Brečelj in repu- bliški poslanec Vlado Krivic.

Uvodoma je ljudski odbornik Franc Sitar na kratko dopolnil že poprej izdano poročilo o sta- nju in problematiki obrtništva v Ljubljani. Predsednik mestne obrt- ne zbornice tov. Počivšek pa je razložil vlogo te zbornice in se dotaknil nekaterih važnejših vpra- šanj, s katerimi se leta največ ukvarja. Zlasti je podčrtal priza- devanje zbornice za strokovno iz- obraževanje kadrov v obrtništvu.

V razpravi, ki se je razvila po- teh dveh uvodnih poročilih, so odborniki med drugim prikazali, da bi bila potrebna temeljitejša evidenca o potrebah po vajenih in o možnostih za sprejem v uč.

Načrt tehnične pomoči OZN za prihodnje leto

V Upravi za ekonomsko in tehnično pomoč v Beogradu so sestavili predlog načrta te po- moči, ki jo daje organizacija Združenih narodov naši državi za prihodnje leto. Pri izdelavi načrta so strokovnjake vodile potrebe našega gospodarstva. V Upravi za ekonomsko in tehnično pomoč so menili, da je uspešen gospodarski razvoj naše države možno odvisen od povečanja števila domačih strokovnjakov. Zaradi tega predlagajo, naj bo težišče teh- nične pomoči v prihodnjem letu na strokovnem usposablja- nju naših strokovnjakov v tu- jini. Računajo, da bo znašala celoletna pomoč prihodnje leto okoli 700.000 dolarjev.

Ta sredstva, ki jih bo dala na razpolago Uprava tehnične po- moči pri ZN ter nekatere dru- ge sestavne organizacije OZN, bi porabili za specializacijo 376 jugoslovanskih strokovnja- kov v tujini, za 46 strokovnja- kov OZN, ki naj bi prišli v Ju- goslavijo ter za uvod laborato- rijske opreme. V našo državo naj bi prišli predvsem pred- stavniki za energetiko, črno in barvasto metalurgijo, elektro- industrijo, lesno, strojno in kovinsko industrijo.

Socialno zavarovanje naj bi dobilo iz teh sredstev 32.000 dolarjev, ki bi jih porabili za strokovno usposabljanje 26 strokovnjakov, za plačevanja enega tujega strokovnjaka in za nabavo opreme, potrebne

Nadalje so razpravljali o vlogi državnih obrtnih mojstrov, o osam- sovajitvi obrtnih delavnic, o cenah itd. V razpravi je sode- loval tudi zvezni poslanec tov. Edvard Kardelj. Njegov govor in podrobnosti o seji, ki se traja, bomo objavili.

Milentije Popović v Pločah

Split, 20. avg. Predsednik ou- bora za narodno gospodarstvo pri zveznem izvršnem svetu Milentije Popović je obiskal včeraj luko Ploče in si pri tej priliki ogledal pristaniške na- prave in gradbišča. V razgovoru z gospodarskimi voditelji Ploč se je zanimal za probleme nove luke, ki se gradi. Milenti- je Popović je med svojim bi- vanjem v Dalmaciji obiskal še Zadar, Šibenik in Split, pri čem- er se je seznanil s problemi dalmatinskega gospodarstva.

Ustanovam za vzgojo fizično defektnih oseb. Iz sredstev, ki jih bomo do- bili na račun tehnične pomoči Od Uprave tehnične pomoči OZN (200.000 dolarjev) bi po- slali na specializacijo 65 stro- kovnjakov. Od ostalih speciali- ziranih ustanov OZN bo ver- jetno prispevala največ sred- stavna organizacija za kme- tništvo in prehrano FAO, in sicer okoli 250.000 dolarjev. dalje mednarodna organizacija dela (ILO) 200.000 dolarjev, mednarodna organizacija za civilno letalstvo (ICAO) 25.000 dolarjev itd. Med drugim naj bi dobili kmetijski inštitut iz te pomoči opremo v vrednosti 30.000 dolarjev.

Avstrija želi vračati elektriko

Beograd, 20. avg. (Jugopres). Avstrija je predlagala, da bi električno energijo, ki jo uvaža med letom iz Jugoslavije, vra- čala v zimskem času, ne pa plačevala v denarju oziroma v industrijskih proizvodih kot do- slej. V ta namen je avstrijska hidrocentrala Kaprun rezervirala del svoje energije za jugoslo- vanske potrebe. Ustvaritev tega predloga bi v precejšnji meri ublažila se- zonski deficit Jugoslavije v električni energiji, ki bo ver- jetno trajal še kakšne dve leti. Iz obveščenih krogov smo zvedeli, da avstrijski predlog skrbno proučujejo v jugoslovanskih pristojnih krogih.

SVETOVNI KONGRES ZA ZAŠČITO OTROK

Mednarodna unija za zašči- to otrok priredi s sodelova- njem sveta društev za zaščito otrok Jugosl. svetovni kongres, ki bo v Zagrebu od 30. augu- sta do 4. septembra letos.

Zdravo in srečno družinsko življenje ter prizagajanje na družbo je »neprecenljive vred- nosti za pravilni telesni in du- ševni razvoj otroka. Z otrokom ne smemo postopati kot z izo- liranim bitjem, temveč naj se razvija in raste v krogu svoje družine, ki ji mora družba priskočiti na pomoč, kadar je o- rožen njen obstoj, da bo r- riogla izpolniti svoje poslan- stvo.

To so osnovni principi in naloge socialne politike, a prav posebno se zaščitijo otrok. Toda v življenju ni mogoče vselej uveljaviti teh načel, saj mora- mo pogosto iztrgati otroka iz njegove družine, če to zahteva njegovo zdravje, vzgoja ali pa kadar družina ni sposobna iz- polniti na zadovoljiv način svoje naloge. Ob takih situaci- jah se v praksi pojavljajo pred socialno službo in družstva za zaščito otrok problemi, ki se skušajo pač najbolje reševati. Tem problemom bo posvečeno delo Svetovnega kongresa za zaščito otrok.

Na kongresu bodo strokovnja- ki in tuči sodnih izkustev iz psihologije, pediatrije in socio- logije razpravljali tozadevno problematiko. Udeleženci bodo razdeljeni v štiri sekcije. Prva sekcija bo obravnavala sploš- na vprašanja normalnega otro- ka v normalni družini, druga se bo ukvarjala s problemom otrok izločenih iz družine iz zdravstvenih ali vzgojnih raz- logov, tretja z otrokom v ne- rejeni družini, četrta pa z vpra- šanji družinskih odnosov v iz- rednih okoliščinah.

Svet društev za zaščito otrok Jugoslavije se je resno lotil priprave za ta pomembni Sve- tovi kongres in je mobiliziral vse domače strokovnjake, ki so na številnih pripravljalnih sestankih, vsak s svojega pol- ročja, vnašali svoja izkustva v postavljeni problematiko.

Tudi zveza prijateljev mla- dine Slovenije je posvetila pri- pravam za kongres vso požor- nost, saj so na njeno iniciativno delala štiri komisije sestavlje- ne iz domačih strokovnjakov. LRS bodo na kongresu zastop- pali delegati pedagogi, psiho- logi, pediatri, mentalni higie- niki, defektologi in socialni delavci.

Pred praznikom na OSTROŽNEM

VSI RUDARJI IZ MEŽICE nameravajo na Ostrožno

Iz slovenjegraškega okraja bo šlo 15.000 ljudi

Kakor drugod potekajo tudi v slovenjegraškem okraju priprave za udeležbo na proslavi na Ostrožnem zadovoljivo. V Slovenjem Gradcu so ustanovili za priprave poseben štab, ki ga vodi ljudski poslanec Ivan Janžekovič in ki nudi vso pomoč štabom po občinah v okraju. Mnogokje delajo v okviru SZDL tudi vsi odbori in je zato mogoče okrajnemu štabu zasledovati priprave tudi v naseljih, ki so precej oddaljena od sedežev občin. Pričakujejo, da se bo proslava na Ostrožnem udeležilo okrog 15.000 prebivalcev iz slovenjegraškega okraja, doslej se jih je že prijavilo nad 5.000. Pri zbiranju prijav sodelujejo vse organizacije, pritegnili pa bodo tudi kmetijske zadruge, da bi zbirale prijave predvsem med kmečkim prebivalstvom. Tudi prodaja spominskih značk napreduje zadovoljivo, saj so jih prodali že nad 3.500. V okraju so sestavili tudi še predloge za odlikovanja. Za popis borcev, aktivistov in internirancev so natisnili posebne obrazce in bo okrajni odbor Zveze borcev končno dobil popolne podatke o vseh, ki so sodelovali v narodnoosvobodilni vojni, ki so pogrešani ali pa so

umrli v taboriščih, kakor tudi vse otroke padlih borcev.

Na Ostrožno bo odšla tudi posebna patrulja bivših borcev in aktivistov, ki jo bo vodil narodni heroj Tone Okrogar. Nestl. Izhodišče bo imela v Črni, ki je dala nad 500 borcev in aktivistov. Ta glavna patrulja se bo razdelila v pet manjših, ki bodo obiskale partizanske kraje v okraju in prirejale mitinge. Obiskali bodo Koprivno, Javorje, Leše, Kotlje, St. Danijel, Libeč, Podolševo in druge kraje, kjer so se zadrževali med narodnoosvobodilno vojno partizani in imeli večje boje z okupatorjem. Vseh pet patrulj se bo nato sešlo v Slovenjem Gradcu, kjer bo večje zborovanje, na kar bodo skupno krenile na Ostrožno s pozdravi koroskih borcev in aktivistov.

V zbiranju prijav so se doslej najbolj izkazali v občini Dravograd, kjer so jih zbrali že nad 800 in kjer prav pridno prodajajo tudi značke. Svojo udeležbo so prijavili tudi kolektivni Zvezarje v Ravna, Zvezarje v Muti in elektrarne v Dravogradu. Tudi rudarji v Mežici nečajo zaostajati in prav te dni živahno razpravljajo, da bi se proslave na Ostrožnem udeležili vsi.

Tudi vsa Primorska se pripravlja

Na Tolminskem se vneto pripravljajo, da bi vrnili z ostalimi Primorci lanski obisk Stajercem na Okroglici. V Tolminu so se pred dnevi zbrali predsedniki občinskih odborov SZDL, Zveze borcev in sekretarji občinskih komitejev Zveze komunistov, ki so ugotovili po razporeženju prebivalstva, da bo odšlo na Ostrožno iz tolminskega okraja najmanj 2.500 ljudi.

V Sempetru pri Gorici so v nedeljo ugotovili na seji občinskega odbora SZDL, da bo odšlo iz te občine na Ostrožno najmanj 500 ljudi. V Ajdovščini so na zadnjem sestanku SZDL ugotovili, da pojde na Ostrožno nič manj kakor 1.000 ljudi. Podjetja bodo dala na razpolago 11 kamionov, ostali pa bodo odpotovali z vlakom. Zele radi kupujejo ljudje tudi spominske značke. V tolminskem okraju so jih prodali v nekaj dneh vseh 2.000, kolikor so jih dobili.

M. C.

Prekmurci na Ostrožno

Člani SZDL v Murski Soboti zbirajo te dni prijave udeležencev partizanskega slavlja na Ostrožnem in prodajajo spominske značke. Računajo, da bo iz Murske Sobotice odšlo na Ostrožno s posebnim vlakom okrog 1.000 udeležencev, več sto pa jih bo odpotovalo s kamioni in avto-

Bled se pripravlja na Ostrožno

Tudi Bled noče zaostajati v pripravi na Ostrožno. »Čim več Blejčanov se mora udeležiti te naše vsenarodne manifestacije« — tako je geslo občinskega odbora SZDL. Na seji je odbor določil poseben organizacijski odbor 11 članov, v katerem so zastopane vse množične organizacije in sindikalne podružnice na Bledu. Takoj bodo začeli z zbiranjem prijav po podjetjih in pri ostalih članicah. Do praznika na Ostrožnem bo tudi sezonsko življenje na Bledu poenotilo, zato bo lahko tudi udeležba čim večja. Poleg tega se Bled pripravlja tudi na udeležbo za proslavo v Bohinju, ki bo prihodnjo nedeljo in kjer se bodo zbrali aktivisti vse Gorenjske.

B. B.

Film »Stajerska v borbi«

Te dni bodo začeli v naših kinematografih vrtni film, ki nam kaže razvoj narodnoosvo-

bodilnega gibanja na Stajerskem. Film nas popelje s skupino otrok padlih borcev, ki letujejo v Savinjski dolini, k domačiji, ki je med vojno dala zatočišče in nudila hrano neštetim partizanom. Nato se pred nami razvija v pestri fotografiji in skicah razvoj narodnoosvobodilnega gibanja v tem delu Slovenije. Vidimo glavne organizatorje vstaje ter številne kraje težkih zmagovalnih borb II. grupe odredov XIV. divizije in ostalih partizanskih enot. Za konec pa nas film popelje v prijazno gozdni ke nad Celjem, na Ostrožno, kjer bo 19. septembra veliko partizansko slavlje.

Film je izdelal »Triglav — film«, režiser je Mirko Grobler, scenarij zanj pa je napisal France Kosmač. V. K.

Poziv podjetjem za prijavo gostinskih paviljonov na Ostrožnem

Pripravljalni odbor za proslavo »Stajerska v borbi«, ki bo na Ostrožnem pri Celju 18. in 19. septembra t. l. poziva vsa »gostinska podjetja ter kmetijske zadruge, ki nameravajo sodelovati s svojimi paviljoni na tej proslavi, da se prijavijo pisмено ali ustmeno do 28. avgusta t. l. pri mestni gostinski zbornici v Celju ali Mariboru.

Potrebni so nam pravočasni podatki za izračun gostinske in prehranske kapacitete na proslavi. Zato naj ta podjetja pravočasno pošljejo prijave, v katerih naj navedejo vrsto in količino prehranskih artiklov oziroma pijač, s katerimi bi razpolagala na tej proslavi in številno paviljonov, ki jih predvidevajo za svojo uporabo.

Glavni pripravljalni odbor za proslavo »Stajerska v borbi«.

Letna skupščina sindikalnih svetov v koprskem okraju

Koper, 20. avg. V Portorožu se je začela večera letna skupščina sindikalnih svetov za koprski okraj. Skupščini prisostvujejo kot gostje delegati izvršnega sveta Slovenije pri vojni upravi tov. Jože Borštnar, predsednik strokovne organizacije kovinarjev Slovenije tov. Kvas in član okrajnega komiteja ZK koprškega okraja tov. Albin Cotar. Po poročilu predsednika okrajnega sindikalnega sveta tov. Rada Pišola so izvolili volilno komisijo za izvolitev novega sindikalnega sveta, nato pa se je razvila razprava o poročilu. Iz njega je razvidno, da so si sindikalne podružnice koprškega okraja prizadevale uveljaviti socialistične odnose na vseh področjih družbenega udejstvovanja. Večina sindikalnih podružnic je pravilno razumela svojo vlogo, nekatere pa te vloge niso razumele in je zato v njihovih podjetjih tudi izostal uspeh pri reševanju internih gospodarskih vprašanj in v izboljšanje proizvodnje.

ga procesa. Povečala se je tudi dejavnost članstva na kulturno-prosvetnem polju, saj so v koprskem okraju ustanovili delavska prosvetna društva v Kopru, Sečoveljih in Portorožu, ustanovili pa jih bodo tudi v Piranu in Izoli. Poročilo, iz katerega povzamemo, da so v koprskem okraju 103 sindikalne podružnice s 7.144 člani in 73 delavskih svetov v podjetjih, analizira še mnoga druga vprašanja. Živo so razpravljali o bodočem delu, ki je v zboljanju družbenega standarda, predvsem v splošnem prosvetnem delu, kulturnem razvedrilu, okrevanju delavcev, delavskih domovih itd. J. L.

Oljke so dobro obrodile

Split, 20. avg. Letos so oljke v Dalmaciji obrodile skoraj bolje kot lani ter računajo, da bo letošnji pridelek omogočil proizvodnjo okoli 800 vagonov olja. Zlasti velik je pridelek v južni in severni Dalmaciji, v srednji Dalmaciji pa je nekoliko slabši. Povprečni pridelek cenijo na 12 kg po eni oljki oziroma na 2 kg olja.

Pri pionirjih ob Vrbskem jezeru

Sekira, 20. avgusta 1954. Sprejeli so me veselo razigrani kot svojega gosta. Obiskov nima iz domovine, pa tudi časopisov ne, zato mi je mlada radovednost postavljal nabroj vprašanj o novicah doma. Tovaršica Kmetova, ki vodi kolonijo jih je pohvalila, pridni so, ubogljivi, veseli in zdravi.

Svet za zdravstvo LRS je omogočil 75. kolarčkom tritedenski oddih v Domu prijateljev mladine socialistične stranke Stajerske v Sekiri. Šest vzgojiteljev bdi nad njimi noč in dan. V domu je velik živ-žav. Poleg naših pionirjev je tu na počitnicah še 200 otrok iz Grada in Dunaja. Igra in mladost je premagala jezikovne razlike že po prvem tednu počitnic. In kako? Zelo enostavno. Hansl stoji ob oknu, ga odpre in vpraša Janezka »Wie?«, Janezek odgovarja »Odpreti«. Hansl župre okno in vpraša »Wie?«, Janezek pa »Zapreti«. Hansl pokaže skozi okno proti hiši v gozdu ob jezeru. Janezek ne ve, kaj je mislil in vpraša »Was?«. Hansl brž nariše na kos papirja hišo in ž. je sporazum tu: hiša — Haus.

V domu je red in disciplina. Na veliki deski v jedilnici je dnevni program za pojedine grupe, vrstni red in nadzorstvo pri kopanju, razne dežurne službe, opozorila in jelovnik, ki ima največ čitateljev.

Ob sedmi uri zjutraj zaigra harmonikar veselo vižo, hodi iz sobe v sobo in voči vsem »Dobro jutro«. Po umivanju

Maribor je izpolnil svoje gospodarske naloge

Maribor, 20. avg. Danes je bila v Mariboru 37. skupna seja obeh zborov MLO, na kateri so obravnavali izpolnitev družbenega plana mariborskega gospodarstva v prvi polovici letošnjega leta. O glavnih značilnostih izpolnitve polletnega družbenega plana v Mariboru je govoril predsednik gospodarskega sveta Tone Bole. Plan proizvodnje za celotno mariborsko gospodarstvo je bil izpolnjen v prvem polletju z 49,8%, kar je glede na velik izpad električne energije in neurejeno tržišče pri uvozu surovin v prvih mesecih letošnjega leta nad vse zadovoljiv uspeh.

Ce bodo podjetja tudi v naslednjih mesecih nadaljevala z nezmanjšano dinamiko proizvodnje, sta izpolnitev in prekoračenje letošnjega družbenega plana v Mariboru zagotovljena. Ta ugotovitev pa velja

Prvi zbor jugoslovanskih radioamaterjev

Ljubljana, 20. avg. V okviru prvega zbora jugoslovanskih radioamaterjev v Ljubljani je bilo danes med drugim tekmovanje »lov na lisice«, med katerim so številni amaterji poskušali v čim krajšem času odkriti znani oddajnik. Četrta skupščina Zveze radioamaterjev Jugoslavije pa je nadaljevala delo v komisijah; že večeraj so namreč izvolili šest komisij, ki imajo med drugim nalogo, pripraviti predloge za novi statut Zveze radioamaterjev Jugoslavije, sestavi pravilnik o materialnem in finančnem poslovanju ter predloge za bodoče delo. Predstavnik Zveze radioamaterjev Jugoslavije in tuje goste je danes sprejel predsednik mestnega ljudskega odbora Marjan Dermastja. V okviru Zbora je bilo tudi več drugih prirediteljev. Zbor bo jutri končal svoje delo, prvor tako tudi skupščina.

Povečani izdatki za vojaške vojne invalide

V prvem polletju t. l. so znašali izdatki za invalidnine in zdravstveno zaščito vojaških vojnih invalidov 4.56 milijard dinarjev od skupno 9.48 milijard dinarjev, kolikor je letos določen izdatkov za ta namen. V primerjavi s prvim polletjem lanskega leta je povečanje izdatkov večje skoraj za 115 milijonov dinarjev; do tega je prišlo zaradi povečanja števila invalidov. Nad 5200 osebnih in 4500 družinskih invalidov je dobilo priznano invalidnino šele letos.

Mednarodni mladinski seminar v Domžalah končan

V Domžalah je bil končan tritedenski mednarodni mladinski seminar, ki ga je organiziral evropski center Mednarodne kveverske organizacije. V seminarju, ki so se ga udeleževali diplomirani študenti iz ZDA, Mehike, Indije, Kanade, Pakistana, Libanona, Francije, Britanije, Švice, Avstrije, Zahodne Nemčije, Italije, Švedske, Grčije, Holandije in Jugoslavije, so razpravljali predvsem o mednarodnem sodelovanju in pomoči nerazvitim državam. Po končanem seminarju so udeleženci obiskali nekatere turistične kraje Jugoslavije.

Direktor evropskega centra kvekerjev g. Bradford Abernethy iz Zeneve je izjavil, da sta bila letošnji mednarodni seminar v Domžalah kakor tudi lanski v Crkvenici najbolj uspešna seminarja te mednarodne organizacije v Evropi.

le za vse panoge kot celoto, medtem ko je stanje v nekaterih posameznih panogah manj zadovoljivo.

V kovinski industriji, ki je v udeležbi v mariborski proizvodnji udeležena najmočnejše, so v prvi polovici izpolnili svoje obveznosti s 45,3% in so posamezna podjetja znatno pod planom. Tovarna avtomobilov je dosegla polletni plan proizvodnje 40,4%, »Metalna« 38,7%, tovarna poljedelskih strojev s 33,7%. Analiza vzrokov za tako stanje (izpad električne energije in težave pri uvozu v prvih mesecih) pa kaže, da je zamujeno mogoče nadoknaditi.

Izpolnitev proizvodnje in tudi finančnih planov v tekstilnih podjetjih Maribora je živo opozorilo, da se bo pri sestavi predlogov za leto 1955 treba nujno otrepi nepotrebnega pesimizma, saj so vsa podjetja, razen predelavice in tkalnice, znatno presegla svoje zadolžitve. Delavski svet predlaga, da se v letu 1955 poveča proizvodnja za 10% letne proizvodnje. Dosežen je bil tudi planiran promet v trgovini, medtem ko je gostinstvo za 2% pod planom.

Najslabša je izpolnitev plana v gradbeništvu. Glavni vzrok

Letos bo Beograd dobil 2000 novih stanovanj

Beograd, 20. avg. Do konca letošnje gradbene sezone bo imelo naše glavno mesto Beograd okoli 2000 novih stanovanj. Večino hiš gradijo ljudski odbori, ustanove in podjetja, okoli 280 manjših hiš, z enim ali dvema stanovanjema, pa posamezniki. V tem letu so dogradili nad 600 stanovanj, v katere so se prebivalci že vselili. Razen tega so začeli graditi še 90 hiš, ki bodo dograjene prihodnje leto. Beograd bo razen tega dobil letos še 12 novih hiš, 6 bolnišnic oz. disperizerjev in poliklinik.

Po oceni strokovnjakov je letošnja gradbena dejavnost v Beogradu najživahnejša v povojnih letih. Na okoli 700 gradbiščih dela približno 10.000 delavcev. Med drugim sta v gradnji tudi dve kinodvorani, ena na vogalu Ulice kneza Mi-

loša in Ulice Ljudske fronte, drugo pa v novi zgradbi Zveze sindikatov Jugoslavije; ta kinodvorana bo imela okoli 1500 sedežev. Pred kratkim so začeli vrtati tudi predor od vogala Decanske in Nušičeve ulice pa do Prizrenske, ki bo reguliral promet v središču mesta. Nadaljujejo se dela na velikem gradbišču večnadstropnih hiš, ki bodo v polkrogu obdajale Trg Marxa in Engelsa. Če se bodo gradbena dela nadaljevala z dosedanjim hitrostjo, bo ta trg urejen sredi prihodnjega leta. Med drugim bodo tukaj postavili spomenik Marxu in Engelsu. Kot je znano, se letos gradbena dela nadaljujejo tudi v zgradbi zveznega izvršnega sveta v novem Beogradu, ki pa bodo trajala še nekaj let, saj je to največja novogradnja v našem glavnem mestu.

V rudniku Banovići so pričeli graditi novo separacijo

Tuzla, 20. avg. V rudniku »Tito« v Banovićih so začeli graditi novo veliko separacijo. Njena zmogljivost bo prilagojena perspektivam razvoja tega rudnika, ki naj bi dosegel v bližnji bodočnosti letno proizvodnjo 1,4 milijone ton premoga; sedanja proizvodnja znaša okoli milijon ton. Zaloga premoga v Banovićih cenijo na 56 milijonov ton, tako da je zmogljivost nove separacije, kjer bodo dnevno oplemenitili okoli 4600 ton premoga, zago-

tovljena za nadaljnjih 30 let. V novi separaciji bodo dobivali tudi koksin premog za koksarstvo v Lukavcu. Vse naprave bodo avtomatizirane in bo zaposlenih le 24 delavcev, medtem ko jih dela v sedanji separaciji 94. Separacijo v Banovićih, ki pa obratovala s pomočjo težkih tekočin, bo opremila v sodelovanju z mnogimi domačimi podjetji, med drugim tudi Strojnim tovarnami v Trbovljah, neka francoska tvrdka.

Včera in danes

Posvetovanje predstavnikov mlinске industrije

Ljubljana, 20. avg. V Ljubljani je bilo končano dvodnevno posvetovanje mlinске sekcije pri zvezni industrijski zbornici. Na posvetovanju so razpravljali o problemih naših mlinov, predvsem v zvezi z družbenim planom za leto 1955. Med drugim so sklenili predlagati določitev enotne cene električne energije za vse mline v državi, ki bi smela znašati maksimalno 15 din za kilovatno uro. Nadalje so se namenili zahtevati, da se mlinom dovolijo 100% izkoriščenosti amortizacije in se zmanjšajo umovni koeficienti za nabavo najnujnejšega tehničnega materiala.

Inozemski študenti v Zagrebu

Zagreb, 20. avg. V Zagrebu je prislo 40 inozemskih študentov, ki so na poletni praksi v industrijskih in drugih podjetjih v Hrvaški. Danes so obiskali nadpredsednika zagrebškega ljudskega odbora Jurca Draškovića ter zastopnike študentske mladine v zagrebški univerzi. Med dvodnevno bivanjem v Zagrebu bodo obiskali tudi nekaj zagrebških tovarn in zdravstvenih ustanov. Letos je na praksi na Hrvaškem

okoli 120 študentov iz Zahodne Nemčije, Francije, Švedske in Holandije. Obenem je nad sto študentov iz Hrvaške na poletni praksi v njihovih državah na podlagi programa o zamenjavi študentov, ki jo organizirajo mednarodne študentske organizacije.

Filmski festival v Pulju

Pulj, 20. avg. S predvajanjem ameriškega barvnega filma »Pohitela z viharjem« v puljski areni je bil v sredo končan letošnji puljski festival. Na festivalu so predvajali jugoslovanske dokumentarne in umetniške filme ter najbolj znane tuje umetniške filme. Izvajali so tudi operna dela. Filme na letošnjem festivalu v Pulju si je ogledalo okrog 140.000 ljudi.

Združitev treh občin

Koper, 20. avg. Na pobudo občinskih ljudskih odborov v Piranu, Portorožu in Sečovelju so ustanovili mešano komisijo, ki bo pregledala možnosti o združitvi vseh treh občin v skupno gospodarsko teritorialno enoto. V septembru bodo začeli graditi v Piranu novo ribarnico ter urejati kanalizacijo mestnega okraja Marsano. Za to delo je mešni ljudski odbor v Piranu določil 20 milijonov din. Z urejitvijo kanalizacije v Marsanu pa bodo v Piranu v celoti končala kanalizacijska dela.

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA vabi vse rojake iz Amerike, Argentine, Kanade in vseh evropskih držav, ki se mude na obisku v rojstni domovini, da se udeležijo prireditel ob zaključku

Izseljenskega tedna v Zagrebu, v nedeljo, dne 22. avgusta.

Zbirališče za odhod v Zagreb je ob pol 6. uri zjutraj pred Slovensko izseljensko matico, Ljubljana, Cankarjeva ulica 5. — Sedeži v avtobusu so rezervirani izključno samo za rojake. Povratek iz Zagreba ob 11. uri zvečer. Prenočišča rezervirana.

„ŠTAJERSKA V BORBI“

(2. slika sa naš nagradni natečaj)

Dne 15. julija 1943 je bila ustanovljena partizanska divizija, v sestav katere so prišle nekatere v bojih najbolj proslavljene slovenske partizanske brigade. Nova proletarska divizija, ki letos slavi enajsto obletnico svoje ustanovitve, je kmalu dobila naziv udarne divizije. Njen pohod na Stajersko ni bil velikega pomena samo za borbo slovenskega naroda, marveč tudi za borbo vseh ostalih narodov Jugoslavije.

Kateri diviziji so pripadali partizani, ki jih je partizanska foto-kamera posnela, ko se v najtrši zimi prebijajo k Sv. Joštu na Paškem Kozjaku?

OB ROBU dogodkov

VPRAŠANJE CIPRA

Grški apel Združenim narodom

Komentarji grškega tiska ob izročitvi zahteve, da v dnevni red letošnjega zasedanja vpišejo ciprsko vprašanje — London oporeka Grčiji pravico, da predloži vprašanje Cipra ZN

Atene, 20. avg. (Tanjug). Danes dopoldne so v Atenah objavili besedilo apela Združenim narodom, ki ga je stalni grški predstavnik v Združenih narodih danes predal generalnemu sekretarju OZN. V apelu Grčija zahteva, naj bi bilo na letošnjem dnevnem redu zasedanja Generalne skupščine tudi vprašanje Cipra, in sicer pod naslovom »Izvajanje načela enakih pravic in pravic na samoopredelitve za prebivalstvo otoka Cipra pod pokroviteljstvom OZN«. Apel je podpisal predsednik grške vlade maršal Papagos.

V apelu je poudarjeno, da je vlada napravila ta korak, ker je prepričana, da bo zadovoljiva rešitev tega vprašanja splošno koristna. Kratka zgodovina ciprskega vprašanja, ki jo vsebuje apel grške vlade, govori o želji prebivalstva Cipra, da bi se priključilo Grčiji. Volitve, ki so bile leta 1950, so pokazale, da je 95,7% udeležencev glasovalo za priključitev.

V apelu se tudi poudarja, da je britanska vlada zavzela negativno stališče in napram vsaki akciji, ki jih apel posamično navaja in s katerimi je Grčija skušala doseči, da bi se ciprsko vprašanje rešilo s pomočjo direktnih razgovorov med obema vladama.

Atene, 20. avg. (Tanjug). Aten-

Pogreb De Gasperija

Politično ozadje sklepa o pokopu voditelja krščanskih demokratov v rimski cerkvi San Lorenzo

Rim, 20. avg. (Tanjug). Svečan pogreb posmrtnih ostankov voditelja krščansko-demokratske stranke in bivšega predsednika italijanske vlade Alcide De Gasperija, ki je včeraj nenadoma umrl v Val Suganu, bo v ponedeljek v Rimu.

S privolitvijo družine je ita-

Telegrami

Casablanca, 20. avg. (AFP). — Francoska policija je danes izvedla velike razčlepe v arabskih četih Casablanca. Legitimiral so več sto oseb, aretirali pa so samo 250 sumljivcev, ki niso mogli pokazati svojih dokumentov.

Tokio, 20. avg. (Reuter). Po začetku podatkah je 29 ljudi izgubilo življenje, 63 pa je bilo ranjenih med močnim tajfunom, ki je v zadnjih dneh zajel Japonsko, medtem ko o usodi 32 ljudi še ni nič znanega. Po uradnih podatkih je bilo porušeno 326 hiš, nad 30.000 pa poplavljenih, medtem ko je skoraj 67.000 ljudi zemlje pod vodo.

Beifast, 20. avg. (AFP). Sinoči je v Pomeroyu v Severni Irski prišlo do nenadnega spopada, pri katerem je bilo ranjenih 40 demonstrantov in 12 policajev. Demonstracije so organizirali irski nacionalisti, ki so se zbirali na ulicah, da bi proslavili osvoboditev nacionalističnega poslanca Kellyja. Kelly je bil zaprt decembra preteklega leta pod obtožbo uporabe. Sinoči so ga oblasti izpustile na svobodo.

LONDON, 20. avg. (AFP). Set britanskega imperialnega štaba feldmaršal sir John Harding je izjavil na tiskovni konferenci, da pristojne vojske oblasti proučujejo načrte za zmanjšanje divizij Commonwealtha v Koreji. Dejal je, da bo zmanjšanje v sorazmerju z zmanjšanjem, ki so ga izvedle ZDA. Feldmaršal Harding je nadalje dejal, da se bodo britanske čete v Koreji vrtnile v Veliko Britanijo, kjer bodo prispevale k ustanovitvi strateške rezerve.

KAIRO, 20. avg. (AFP). Glasilo egipčanske vlade »Al-Gamburi« poroča, da je odpravnik poslov francoskega veleposlanstva v Kairu že dvakrat protestiral pri egipčanski vladi zaradi oddaj »Glasu Arabcev« na egipčanskem radiu.

To vest so potrdili v Parizu, kjer so tudi sporočili, da so v tem smislu protestirali tudi pri odpravniku poslov egipčanskega veleposlanstva v Parizu.

Zahteva Burme

New York, 20. avgusta (AFP). Burma je danes zahtevala, naj se ponovno da na dnevni red generalne skupščine OZN vprašanje protizakonitost prisotnosti kuomintangskih čet na burmanskem ozemlju.

Jošidova pot okoli sveta

Predsednik japonske vlade bo obiskal Kanačo, Francijo, Zah. Nemčijo, Italijo, Anglijo in ZDA

Tokio, 20. avg. (AFP). Predsednik japonske vlade Sigeru Jošida bo 25. septembra šel na pot okoli sveta. Jošida bo najprej odpotoval v Kanado, od tam pa v Francijo, kjer se bo sestel s predsednikom republike René Cotyjem, predsednikom vlade Mendes-Francem in bivšim zunanjim ministrom Robertom Schumanom.

Iz Pariza bo japonski predsednik vlade odpotoval še v Bonn, kjer bo imel vrsto sestankov z zahodnonemškimi kanclerji. Adenauerjem. Naslednja etapa Jošidovega obiska bo Italija, kjer bo ostal 7 do 9 dni. Iz Rima bo dalje odpotoval v London, kjer se bo sestel s predsednikom britanske vlade Winstonom Churchillom, zunanjim ministrom Edenom in finančnim ministrom Richardom Butlerjem, s katerim bo razpravljal o vprašanjih, ki se tičejo pristopa Japonske k

skli listi posvečajo veliko pozornost ciprskemu vprašanju in manifestacijam, ki bi morale biti danes. Poleg obširnih poročil o pripravah za manifestacije in pozivov, ki so jih številne grške organizacije poslale svojemu članstvu, naj sodeluje pri manifestacijah, je tisk objavil tudi komentarje. — »Vima« med drugim poudarja, da je bila grška vlada prisiljena obrniti se na OZN, ker je Velika Britanija zavzela popolnoma nespravljivo stališče in porbuje je Ciper »proglasila za kolonijo. List naglašja, da Grčija opravi samo svojo dolžnost, ko se obrača na OZN.

Ob današnjih manifestacijah »Etnikos Kirios« poudarja, da se s tem začne boj, ki resda ni oborožen, vendar pa je njegov

cilj osvoboditev 420.000 Grkov, »ki živijo v nečloveških pogojih«. Neodvisni »Eleteria« označuje britansko nepopustljivost kot totalitarizem, poudarjajo, da bo Ciper nekega dne svoboden, da pa britanske zadržanosti ne bo mogoče nikoli pozabiti.

Illegalni list »Zdržištev«, ki je iz Cipra prispel v Atene, in na katerega glavi so napisane parole »Svoboda ali smrt« in »Držite visoko zastavo svobode«, poroča, da je bila na otoku ustanovljena ilegalna »Organizacija narodne rešitve«, ki se bo borila za osvoboditev Cipra.

Pittsburg, 20. avg. (AP). Ameriško-grško napredno poslovno društvo v Pittsburgu je v svoje sinočnje skupščine poslalo Generalni skupščini OZN resolucijo, v kateri zahteva glasovanje v prid osvoboditve Cipra in njegove združitve z Grčijo.

V resoluciji je poudarjeno, da je bil Ciper od začetka civilizacijskega naselja z grškim prebivalstvom in da se je njegovo sedanje prebivalstvo izjavilo za priključitev h Grčiji.

Tekst te resolucije je bil poslan tudi ameriškomu ministru za zunanje zadeve Dullesu.

Atene, 20. avg. (Reuter). Danes je prišlo na vrsto britanskega konzulata v Kandiji na otoku Kreti do eksplozivne dinamite. Do sedaj ne poročajo o večji škodi, razen o tem, da so bila pobita vsa stekla na oknih poslopja.

Iz diplomatiskih krogov v Londonu se je zvedelo, da bo Velika Britanija oporekala Grčiji pravico, da predloži vprašanje Cipra pred OZN. Velika Britanija namreč smatra, da je razprava o tem vprašanju v nasprotju z določili Ustanovne listine OZN, ki poudarja, da Združeni narodi nimajo pravice vmešavati se v stvari, ki so bistveno pod nornarajo jurisdikcijo posameznih držav. Bri-

Nezadovoljiva zagotovila

Tel Aviv, 20. avg. (Reuter). Predsednik izraelske vlade Moša Saret je na današnji tiskovni konferenci izjavil, da ga Dullesova ustmena zagotovila o ameriški politiki do Srednjega vzhoda ne zadovoljujejo. Dejal je, da je dal ameriški zunanji minister Dulles v nekem razgovoru z izraelskim veleposlanikom Ebanom v Washingtonu »dokaz dobre volje ter se potrudil, da bi odstranil izraelsko bojazen zaradi politike ZDA na Srednjem vzhodu. Vendar pa, je dodal Saret, »njegova ustmena zagotovila ne smatramo za zadovoljiva«. Izrael nasprotuje ameriški politiki v tem delu sveta — je dejal Saret — zato, ker ZDA dobavljajo orožje arabskim dežellam.

Razgovor med Dullesom in Ebanom se je nanašal na bojazen Izraela zaradi sporazuma o umiku britanskih čet iz cone Sueškega prekopa.

Pomirljiva izjava maroškega sultana

Generalni sekretar »Istiglala« potrjuje spoštovanje interesov Francije v Maroku — Šele prihodnji mesec bo Francija začela reševati maroško vprašanje

zapornikov in revizijo zakonov, ki so bili sprejeti v zadnjem letu. Generalni sekretar »Istiglala« je priznal, da ima »Francija velike interese za Maroko« in izrazil prepričanje, da bodo njene »strateške, gospodarske, kulturne in druge pravice zagotovljene«.

V Maroku ni prišlo do neredov, ki so jih pričakovali v zvezi z obletnico odstavitve maroškega sultana Mohameda ben Jusufa. Samo v velikih mestih so skušali organizirati manifestacije. Splošna stavka, ki so jo proglasili nacionalisti za 21. in 22. avgust, ni popolnoma uspela, čeprav je prenehala delati veliko število trgovcev in delavcev. V vseh krajih, kjer so bili zadnje dni neredi, patrolirajo na tisoče oboroženih policajev in vojakov. Vendar

Dvoletni plan izgradnje

Moskva, 20. avg. (AFP). Sovjetska vlada je objavila izjavo, da so plani izgradnje v naslednjih dveh letih izgraditi 14,5 milijona kvadratnih metrov stanovanjskega prostora, 6,5 milijona kvadratnih metrov industrijskih zgradb in 8,4 milijona kvadratnih metrov kmetijskih zgradb. Da bi bil plan izpolnjen, so predvideli izgradnjo nekaj sto novih tovarnih gradbenega materiala.

tanska vlada meni, da vprašanje Cipra ni vprašanje, ki je »odprto za razpravo«.

Britanski predstavnik v OZN in bivši britanski veleposlanik v Grčiji Dixon je takoj po koraku grške delegacije izjavil, da mu je žal zaradi koraka grške vlade. Dixon je omenil dolgotrajno prijateljstvo med obema državama in poudaril, da je žalostno, da grška vlada sedaj zahteva nekaj, kar pripada Veliki Britaniji.

Grška vlada meni, da lahko predloži vprašanje Cipra pred OZN po čl. 14 Ustanovne listine, ki pooblašča Generalno skupščino, da razpravlja o vsakem vprašanju, ne glede na njegovo poreklo, če to prispeva k priateljskim odnosom med državami. Dokončno bo odločil o tem, ali bo vprašanje Cipra prišlo na dnevni red prihodnjega zasedanja Generalne skupščine OZN, poseben odbor Generalne skupščine, ki pripravljajo gradivo za delo skupščine.

INDIJSKO - PORTUGALSKI SPOR

Malo upanja za sporazumno rešitev

V New Delhiju bo prišlo do konference predstavnikov obeh držav o imenovanju nevtralne komisije opazovalcev

New Delhi, 20. avg. (Tanjug).

Indijska vlada je danes pozdravila sklep Lisbone o imenovanju predstavnikov za konferenco, ki naj bi vzpostavila nevtralne skupine opazovalcev za portugalske posesti in o sprejemu indijskega predloga, da bi bila ta konferenca v New Delhiju. V notici, ki je bila danes izročena portugalskemu poslaniku, je predlagano, da bi se delo konference začelo dne 24. avgusta. Indijska nota poudarja, da bo konference začela dne 24. avgusta. Indijska nota poudarja, da bo konference proučila obstoječe predloge za delo in sestav

nevtralne skupine, nato pa bo razpravljala o vsakem novem predlogu obeh strani.

Današnja indijska nota je že peta v vrsti not, izpolnjenih z zahtevami in protizahtevami za pojasnitev osnovnega predloga. Prvi predlog za ustanovitev nevtralne skupine opazovalcev je dala Lisbona že v začetku t. m. neposredno pred začetkom gibanja za nenasilno osvoboditev portugalskih posesti v Indiji. Portugalska vlada je že od začetka stala na stališču, da niti konferenca niti nevtralna komisija ne more imeti za nalogo proučevanje ali pojasnilo o vprašanju suverenosti nad njenimi posestmi, medtem ko je Indija zastopala in zadržala stališče, da bo konference sklepala o vseh vprašanjih, ki jih je treba proučiti. Konferenca bo torej pričela delo s temi osnovnimi nesoglasji, ki bodo, kakor je davi poudaril »Hindustan Times«, če Portugalska ne spremeni svojega sta-

lišča, onemogočila končno rešitev tega vprašanja. Nevtralno skupino bodo po osnovnem portugalskem predlogu sestavljali predstavniki šestih držav. Vsaka od zainteresiranih strani bo izbrala po tri države, s katerimi imata obe državi diplomatske odnose. Nevtralna skupina »bo proučila položaj v posestih in na meji posesti ter o svojih ugotovitvah podala poročilo obema zainteresiranim vladama«.

Orožje proti neoboroženim

New Delhi, 20. avg. (Tanjug). Indijska vlada je danes protestirala zaradi incidenta, ob katerem je bila 15. t. m. ob osvajanju trdnjave Terekhol v portugalski posesti Gol, ubita ena, ranjenih pa več oseb. Nota, ki so jo predali portugalskemu poslaniku v Indiji izraža »zažudenje«, ker so portugalske oblasti uporabile orožje proti neoboroženim članom gibanja za osvoboditev in to v času, ko so se začeli razgovori za vzpostavitev prvih stikov med obema vladama.

Washingtonu ni nič znanega

o akciji proti kitajski obali in vdoru, o katerem je poročala agencija Nova Kitajska — Stopnjevanje živčne vojne med ZDA in Kitajsko

Washington, 20. avg. (Reuter).

Predstavnik ameriškega obrambnega ministrstva je izjavil danes, da mu ni nič znanega o dozdnevem »vdoru« neke ameriške križarke in pet rusilcev v kitajske teritorialne vode v bližini otoka Tarem, ki je po kuomintangskim nadzorstvom. Vse, kar nam je znano — je dejal predstavnik — je le to, da so štirje ameriški rusilci odpuli do otoka Tahem in da je bilo posadki odobreno, da se izkrca. Rusilci so spremljali ameriškega komandanta na Pacifiku, admirala Felixa, ki je na otoku Tahem izvel inšpekcijo kuomintangske obrambe.

Agencija Nova Kitajska pa je včeraj sporočila, da so neka ameriška križarka in pet rusilcev »izvršila« akcijo proti kitajski obali »vzhodno od province Čekiang. Agencija je trdila, da so bile te pomorske akcije izvedene v tesnem sodelovanju s kuomintangskimi silami na otoku Tahem in hkrati javila o preletavanju ameriških vojaških letal nad kitajsko obalo v bližini tega otoka.

New York, 20. avg. (AFP). Stalni predstavnik ZDA v Združenih narodih Cabot Lodge je protestiral proti temu, ker so kitajske oblasti zadržale 15 ameriških letalcev kot vojne ujetnike. Po mnenju ameriškega predstavnika je zadrževanje ameriških letalcev »ponoven dokaz«, da LR Kitajske ni dostojna sprejema v OZN.

Peking, 20. avg. (Nova Kitajska). Pekinški list, ki izhaja v angleškem jeziku »Peoples Daily« objavlja uvodnik o vprašanju Formoze, v katerem poudarja, da ima kitajski narod »moralno in pravno« opravilo »za osvoboditev Formoze in uničenje izdajalske Čangkajškove tolpe«.

V članku je nadalje rečeno, da je »vzvišeni cilj osvoboditve

Dvoimljivi politični azil

Taipeh, 20. avg. (Reuter). Tu so danes uradno sporočili, da so člani posadke sovjetskega tankerja »Tuapse«, ki ima 8400 ton in ki so ga konec julija zadržale kuomintangske pomorske oblasti s Formoze, zaprosili za politični azil. Kuomintangske oblasti niso objavile imena članov posadke sovjetske ladje, da bi tako preprečile represalije proti njihovim družinam, ki so ostale v ZSSR.

Rim, 20. avg. (Tanjug). V Arezzu se je začelo mednarodno tekmovanje pevskih zborov, ki ga običajno tega mesta organizira vsako leto. Jugoslavijo zastopa na tekmovanju zbor »Jedinstvo« iz Splita.

PARIZ, 20. avg. (AFP). Francoski minister za priključene države Indokina Guy De la Chambre je danes izjavil, da skupno število ujetnikov obojestranskih vojn, znanih 27.582 vojakov. Od tega števila je 1650 oficirjev. Vrhovno francosko poveljstvo v Indokini pa je včeraj sporočilo, da bo danes izročen francoskim oblastem v Vietnaju ali Samsonu med 200 oficirji tudi bivši poveljnik trdnjave Dien Bien Phu brigadni general De Castries. Po nekaterih vesteh je general Castries zahteval, da bi bil izročen kot zadnji ujetnik, vendar francoski viri izjavljajo, da bo danes zelo slovesno izročen v zvezi z vietnamsko proslavo prihoda Ho Si Minha na oblast. (Na sliki general Christian De Castries.)

MNENJE drugih

O BRUSLJU

Franc-Tireur

...Se večaj je bil sporazum v Bruslju na osnovi načrta Mendes-Franceja za predsednika vlade zadnja priložnost za EOS, danes pa se lahko reče, da EOS, po pogojem, ki odobri svojo strukturo, zadnja priložnost za Mendes-Franceja. Mendes-Franceu so sedaj bolj jasne nevarnosti, ki mu bodo grozile, če v Bruslju ne bo dovolj odstopil, da bi dosegel soglasje petih ministrov za zunanje zadeve in si zagotovil parlamentarno večino, ki bi za njega pristale EOS in vse tiste, ki jih Mendes-France lahko zbere okrog sebe, tako s sprejemljivimi amandmaji kakor tudi s svojim položajem in osebnim avtoritetom...

L'AUREOLE

...Mendes-France se bo danes ponovno potrudil, da bi bile sprete spremembe v pogodbi EOS, kjer je danes vsakomur jasno, da obstojata samo dve možnosti: ali sprejemena Evropska obrambna skupnost, ali pa Evropske obrambne skupnosti sploh ne bo. Prisilili Francijo, da bi odbila ratifikacijo, bi bila najslabša politika, katera, smo prepričani, nima mnogo pristašev niti v Evropi niti v ZDA...

COMBAT

...Malo je upanja, da bi Mendes-France dobil pristaneč petih ministrov in da bi istosčasno zadovoljil pristaje in nasprotnike EOS. Parlamentarna razprava, ki bo 28. avgusta, bo zelo težka in postavlja se vprašanje, ali se bo sploh mogla začeti...

The New York Times

...Odgovornost za sklenitev sporazuma je na Mendes-Franceu in nič drugega ne more rešiti EOS pred polomom, ki bi imel nepopravljivo težke posledice za Evropo in svobodo sveta. Poleg čimprejšnje oborožitve Nemčije obstaja še možnost, da bi Italija čimprej ratificirala pogodbo o EOS, ker obstoja v tem primeru upanje, da Francozi kljub vsemu ne bi bili edini, ki te pogodbe ne bi ratificirali...

Marianna je dozdnevna nemška nevarnost

(Karikatura: »Süddeutsche Zeitung«)

Canberra, 20. avg. (AP). Predsednik avstralske vlade Robert Menzies je danes sporočil, da bo zunanji minister Richard Casey predstavil Avstralijsko na konferenci o obrambnem sistemu za jugovzhodno Azijo, ki se bo začela 6. septembra v Manili na Filipinih.

IZ RAZGOVOROV O KOMUNAH V NOVOMESKEM OKRAJU

OKRAJ SE SELI NA OBČINE

Kamor koli te zanese pot, slišiš med pomenki kmetov in delavcev, na sejah ljudskih odborov in na najrazličnejših konferencah in sestankih ter zborih volivcev številne razgovore in mnenja o komunah. Komune — kaj je to pravzaprav? Kako bi naj delovale? Kaj bi teritorialno delovale? In še, in še, sto vprašanj, sto mnenj. Zlasti živahne so te razprave med našimi delavci v industrijskih krajih. Saj ti so v tem že najdlje. Človeka pa tudi zama, kako daleč so v razpravah o komunah tudi tisti naši predeli, kjer ni doma industrije. Zato sem obiskal novomeški okraj. Najprej sem se ogledal na okrajnem ljudskem odboru.

animajo se naši ljudje za komune, toda niso si še na jasnem, kaj in kako. Mnogo problemov bomo imeli s formiranjem komun pri nas, ker imamo le malo ali pa skoraj nič industrije. Tak je bil prvi odgovor, ko sem začel z vprašanji o komunah. Nato je pomenek nanesel še na občine, na te zarodek naših bodočih komun. Zvedel sem, da so na pravile v svojem poslovanju in samostojnosti lep korak naprej. V večini občin se voljni organi zavedajo večje odgovornosti do volivcev in so tudi samostojno sposobni opraviti že več nalog, ki jih je doslej opravljal le okraj. Toda pri tem je treba občinam pomagati. Dati jim je treba priložnosti da pokažejo svojo iznajdljivost. Novomeški okraj je to že napravil v svojem letošnjem proračunu. Sredstva, namenjena za komunalno dejavnost, je dal občinam, da z njimi samostojno razpolagajo.

Dali so jim kar je najvažnejše za njihov razvoj

Res je, da niso bila velika sredstva, toda več občin jih je podvojilo, potrojilo. Znale so jih pač dobro obrniti. Tako je n. pr. občina Sentjerne dobila letos iz proračuna 900.000 dinarjev za komunalno dejavnost. Iz tega so gradili mostove in uredili vaške vodnjake. Delo, ki so ga ustvarili, je vredno dobre 3 milijone. Občina Straža je dobila 497.000 dinarjev. Toda to, kar je do danes ustvarila na novih poteh in cestah, pri popravilu vodnjakov in novem vodovodu, je vredno vsaj petkrat toliko. Tako so na primer za cesto Potok—Praproče porabili tudi 500 kubikov kamena. Za vso gradnjo te skoraj 3 km dolge ceste pa so porabili doslej le 24.000 din. Ze samo kamene pa je vredno desetkrat toliko. Kmetje so prispevali velik delež in s skupnimi močmi so to ustvarili. Isto bi lahko našli za občino Mirna. Gotno vas in še mnoge druge.

Prav tako je okrajni ljudski odbor dobro napravil, da je pustil, da so občine soudeležene na gotove odstotke (nekateri več, druge manj) ustvarjenega dobička v podjetjih, ki so v njihovem območju. Kaj

so dosegli s tem? Občine v znatno večji meri kot doslej skrbijo za delo teh podjetij. Obenem so se občine tudi ekonomsko okrepile in ta ekonomska baza je najvažnejša za nadaljnji razvoj naših občin, za rast bodočih komun.

Tudi o tem, kako bi prenesli še več sedanjih pristojnosti okraja na občine, so na okrajnem odboru že govorili. Toda mnenja so, da morajo poprej

biti občinski ljudski odbori sposobni, da bodo te pristojnosti v redu opravljali. Poprej morajo začeti delati številni sveti pri občinskih ljudskih odborih in odigrati vlogo, za katero so namenjeni. To pa je še veliko delo, ki nas čaka v prihodnosti, in to ne samo občinske ljudske odbore, temveč je tudi Socialistična zveza in vse naše množične organizacije, ki bodo mogle v večji meri kot doslej pomagati in sodelovati pri razvijanju teh naših samoupravnih organov. Prenos posameznih pristojnosti na občinske ljudske odbore pa je odvisen tudi od kadra, ki ga imajo. Ta je danes večinoma mlada in še ni dovolj izkušena.

Če bi imeli sposoben kader...

Kader, vprašanje sposobnih uslužbencev, to je sedaj pri nas najvažnejši problem, da bi lahko postopoma prevzeli od okraja vse referate in pristojnosti, ki nam pripadajo. Tako potožijo na mestni občini Novo

mesto. Toda to so že začeli izvajati. Dober mesec že deluje pri njih tajništvo za gospodarstvo, z njim pa se bo preselil na mestno občino tudi družbeni plan, proračun in še mnoge drugih pristojnosti, ki so jih doslej urejevali na okraju. Mestna občina zanje ni imela dovolj sposobnega kadra. Sedaj pa računajo, da bodo lahko do konca leta usposobili že toliko uslužbencev in prevzeli od okraja še ostale referate.

V Novem mestu pa že tudi živahno razpravljajo, kako naj bi izgledala komuna pri njih. Novo mesto bo prav gotovo središče komune, verjetno pa tudi komunalnih skupnosti Dolenjske. Mesto ima že danes nekaj industrije, saj premore okrog 3000 delavcev. Od mesta ni oddaljena samo oja okolica, temveč gre njegov vpliv celo daleč čez sedanjo mejo okraja

Straža te besede tov. Kardelja pred seboj, potem bodo odpadla pri njih tudi vsa prerokanja, kje bo sedež njihove komune.

»Novembra homo ustanovili komuno!«

»Komuno? Novembra jo bomo ustanovili!«

»Ne, šele spomladi je v planu.«

»Mi gremo pod Novo mesto.« Tako nekako mi je tolačila svoja mnenja o komunah skupina kmetov, ki sem jih srečal pri Otočcu. In taka mnenja sem poslušal še pozneje pri drugih. Ljudje mislijo, da gre samo za navadno združenje občin, saj kot vidite že kar postavljajo datume ustanovitve komun. Razpravljajo še edino o tem, kam bodo spadali ali kdo bo spadal v njihovo komuno. O bistvu komune, kaj in kako bodo te delale, kako bodo sploh do njih prišli, o tem pa je le malo razprav in tu čaka SZDL še veliko delo.

S prenosom posameznih pristojnosti na občine, s čimer je novomeški okraj že začel, čeprav šele v skromni obliki, je to vseeno začetek selitve okraja na občine — na komune. Toda ta pot je še dolga in na njej bo še mnogo problemov.

B. K.

ČAS HITI!

23. t. m. bo zopet
žrebanje Jugoslovanske
loterije v Sloveniji.
Ali že imate srečko?

PODNART VABI

na občinsko praznovanje od 22. do 29. avgusta

Tudi mala gorenjska občina Podnart, katere vasi ležijo pod Jelovico ob sotočju Save in Lipnice, se je odločila letos za prvo občinsko praznovanje. Prav se je odločila, saj je v letih okupacije dala poln in časten delež k naši osvoboditvi. Njeni kraji so dali mnogo borcev in aktivistov — revolucionarjev vzgojenih po ljudskem voditelju heroju Stanetu Zagarju, tedanjem učitelju v bližnji Dobravi, ki so pohiteli pod prapore vstaje že v julijских dneih leta 1941.

Teden od 22. do 29. avgusta so v Podnartu določili za počastitev prvih talcev iz teh krajev, ki so padli za naše socialno in politično svobodo dne 24. avgusta 1941 v Ljubnem. Bili so to tovariši Feliks Kavčič, Miha Stular, Jože Krivic, Anton Krivic in Anton Smedic. Gestapo jih je dal brez sodbe ustreliti iz masčevanja za likvidacijo fašističnega sodelavca. Izbral je žrtev med najbolj naprednimi in najbolj revolucionarnimi domaćini, da bi ustrašoval ljudstvo. Prav mučenikaški kri teh naših najvrednejših sinov pa je še silneje razvnela ogenj upora. Prelila kri je še močnejše strnila vse pošteno čuteče naše ljudstvo v neuklonljivo silo.

Na spomeniku padlih borcev

na Ovčičah je vklesanih dane 21 imen borcev, aktivistov in aktivistik — domaćinov, na začasnem spomeniku v Ljubnem pa je zapisanih 33 talcev in borcev, ki so žrtvovali za našo svobodo vse, kar se žrtvovali more. Spomenika pa ne naznanjata še nekaterih žrtev osvobodilne borbe, saj jih je nekaj omahnilo daleč od domov v partizanskih brigadah, nekaj pa so jih uničila tudi koncentracijska taborišča.

V spomin na težke, a velike dni v avgustu 1941 bodo v tednu od 22. do 29. avgusta t. l. v Podnartu in Ljubnem razne spominske, kulturne in športne prireditve. Na dan obletnice 24. avgusta bo v Podnartu slavnostna občinska seja ob 18.30 istega dne pa v Ljubnem na kraju, kjer so padli talci, spominska svečanost. Tako svečanost bo tudi ob spomeniku na Ovčičah v nedeljo 22. avgusta. V torek, 24. av-

Gospodarske vesti

Industrijska proizvodnja v Avstriji. Po podatkih dnevnika »Neue Zürcher Zeitung« je bil indeks industrijske proizvodnje začetka junija za 18,9 odst. večji kot lani v istem obdobju. Od januarja do maja

sokov, izgradnja sodobnih tovarnov za izdelavo marmelad in kompotov, sušilnic za sadje in predvsem hladilnic za ohranitev sadja v svežem stanju.

Izkoreniniti to treba navadno in predsodek da se piše na primer, če ti je hladno »da te ogreje, če ti je vroče »da te ohladi, če si utrujen »da si pridobiš moči, če se lotiš dela, »da laže delaš,« ko ne delaš, »da si krajšaj čas,« ko si vesel, »da piješ, da bi bil še bolj vesel, da pa piješ ko si žalosten, »da si potolažiš žalost, »da piješ ko si sam, »ker si sam, »in v družbi »ker je to pač navada« itd.

Jaz pa pravim, če si že na kakršen koli način postal ali postaja žrtev in suženj alko-

V planinski vasi Ugodnovci živijo precej revni kmetje. Toda tudi pri njih je žganje »rakija« ljudska pijava, ki je ne samo nikoli zmanjkala. Na sliki je skupina kmetov, ki kuhajo žganje v dokaj primitivni napravi in sicer iz namočenih suhih sliv, kajti do trgatve novih sliv je še precej daleč.

Take razstave, ki naj zaostrijo boj proti alkoholizmu, bi bile potrebne tudi po drugih republikah. Več bo treba investirati za izdelovanje sadnih

hola in si ne moreš sam pomagati, išči pomoči pri zdravniku. Hočemo zdravih ljudi, na katere bo družba ponosna.

Inž. Milan Simić

KULTURNI RAZGLEDI

Štirje slovenski tržaški slikarji v Ljubljani

(Nadaljevanje in konec)

Tudi življenje Bogdana Groma, ki se je rodil na Proseku pri Trstu (1918), ni potekalo po najobičajnejši poti. Trst, Praga, Zagreb, Subotica, Ljubljana in Beograd, Ljubljana in spet Beograd, Zemun, kjer služi vojake, Ljubljana, kjer ga zapro italijanski okupatorji, Trst, kjer je spet zaprt, Perugia, kjer je konfiniran, Rim in Benetke, Ptuj, kjer je po osvojitvi profesor na gimnaziji, in Trst, kjer živi od leta 1947 dalje. Grom, ki je risal že v gimnaziji, je po maturi najprej končal abiturientski tečaj, študiral nato do vojne pravo in vmes nekaj mesecev slikal pri Sternenu, med vojno prišel potem na umetnostne akademije bolj zaradi kritja pred fašisti kot zaradi študija in bil nazadnje v Benetkah sprejet v četrti letnik, ki ga je — l. 1944 pri Cadorinu — tudi končal. Na vsej svoji nemirni poti je risal in slikal, tako se danes spominja tudi teh, ki so mu bili umetniški prijatelji in učitelji na raznih postojah njegovega življenjskega potovanja: Berakovića in Save Rajkovića v Subotici, Čotića v Ljubljani, obeh Angeli-Radovanijev v Zagrebu, Dorda Bošana v Beogradu, Pascucciya v Perugi. Po koncu vojne je bil Grom kakor ostali trije razstavljalci večkrat gost v galeriji Scipione, sodeloval na omenjeni ljubljanski »Tržaški« razstavi 1950

in na istoletni v Celovcu, ki so se je razen Černigoja udeležili tudi ostali slovenski tržaški slikarji, in končno je razstavljal letos v Trstu, v Arbonu, v Cincinnatiju in v Beogradu. V Trstu, kjer je po Sirkovi smrti ilustriral Ljudski tednik, v Ljubljani in ostali Sloveniji ga razen tega poznamo kot ilustratorja, zlasti raznih mladinskih knjižnih izdaj. Gromovo umetniško udejstvovanje je posebno mnogostoransko: poleg olja, akvarela, barvne litografije, monotipije in ilustriranih, da to razna dekorativna dela, zlasti intarzija, slikarstvo na steklo in tolkijana kovina.

Likovna umetnost govori s tako bogatim in samo njej lastnim jezikom, da jo njeni spremljevalci razlagamo in opisujemo brez upa zmag, ker nam vedno zmanjka tudi približno analognih odtiskov. Za normalnega človeka je vredneje ohraniti jasen spomin na sto dobrih slik kot na tisoč najboljših knjig o umetnostih. Kljub temu tako radi svoja mnenja tudi zapisujemo.

Od vseh štirih razstavljalcev je zame Cesar najpopolnejši odraz Trsta v vsej njegovi posebnosti in Lukežič najbližji tistemu prereznemu, kar mislimo o umetnosti matične slovenske zemlje. Najstarejši in najmlajši razstavljalcev pa se taki poenostavljeni oznaki izmikata.

Kot so Černigojeva olja na

razstavi v bistvu barvno in formalno zelo uglasen niz kubistično dekorativnih kalejdoskopov, tako predstavlja živo spremenljiv kalejdoskop tudi njegovo celotno delo, kolikor ga poznam. Od razstavljenega bi med olinimi slikami težko našel bistvene izstopne »serije« in bi kot poseben uspel primer podčrtal le »Atelje«. Več spremembe je v grafiki, kjer se umetnik tokrat zanimivo predstavlja tudi s čisto tehnične strani. V celoti dela njegova, osrednja, dvorana z 19 olinimi podobami in izbranimi primeri grafike (linorez, tudi en dvobarven, lesorez in razne kombinacije gravure, jedkanice, suhe igle ter akvatinte — tudi po tri skupaj) ugoden vtis.

V desnem prostoru je Grom, ki je dekorativen in svež in je od našega zadnjega srečanja z njim 1950 napravil lep korak naprej. Tu je vrsta tako imenovanih batikov, tako imenovanih, ker je od batika prevzel umetnik pravzaprav le glavni delovni postopek in ga po svoje izrabljal. Kot vsi enotiski so ta dela na meji med slikarstvom in grafiko, tu vsekakor najbližja prveemu. Čeprav so nastala v kratkem obdobju, vendar lepo pričajo o vedno bolj suverenum obvladovanju novopriučene tehnike. (Od zgodnejših bi izlučili neposredno preprosto »Ančko«, od kasnejših »Trst ponči«, posebej dekorativne »Opice« in morda tudi »Motiv iz tržaškega pristanišča«, ki jih kakor ostala dela te vrste bolje presodimo šele iz primerne razdalje. Grom je prijetno lahak — za primer naj bo le še njegova pasteina in peresna risba iz pristanišča — z mehko in danes tudi že osebno potezo. Po vsem tem sodi med one nadarjene, ki se jim je bati le, da bi se predali zunanjim efektom.

Cesar je ob vsem svojem temperamentu težak. Tudi on se je od zadnjega ljubljanskega obiska še razvil. Portreti so postali osebnosti, čeprav so oblikovno še večkrat trdi in jim prav težje in trud za individualno karakteristiko dajejo tu in tam priokus karikaturnega, kar je za Cesarjevo, z vidnim osebnim interesom upodabljanje figuralno vobče precej značilno. Če bi med portreti poudarili kot likovno in oče portretno najbolj uspele oljne upodobitve »Režiserja Cnoborija«, je najboljša krajina in sploh razstavljen slika »Stara fužina«. V krajini se Cesar najbolj neovirano razmahne. V portretu, ki je danes na sploh postalo spet najtežji problem, je upati po doseganjem na napredek tudi vnaprej. Akvareli, ki jih razstavlja, niso kvalitativno najbolj uravnoteženi pa tudi motivi se lotova na več stilnih načinov. Tehnično bi jih želel malo čisteje. S svojim celotnim delom pa je Cesar skladna in močna umetniška osebnost, ki bo verjetno ostala obiskovalcem te razstave v najbolj živem spominu.

Lukežič, mirni, tehnično najčistejši in najskrbnejši od vseh — učinkuje v ensamblu malo monotono. Njegov deloma kar predimenzionirani krajinski svet v zastro, indirektno svetlobo potopljenih izrezov nam je znan in je postal tudi pri nas kar popularen. To je umetnik, ki se zdi kot skromen in pobožen naslednik krajinskih klasikov, toliko milo-preprostega odnosa do prirode je pri njem. V tehničnem pogledu se je še izpopolnil — za zgled naj bodo »Milje«, eno od 17 olj, ki jih razstavlja in med katerimi najdemo še tudi nekatere motivne zveze z znanimi starejšimi deli, tako pri »Vranah« in sliki »Na pokop«.

Razstava nas opozori tudi na to, kako neposrečno so prikazani ti umetniki v Moderni galeriji. Zamenjati bi bilo treba galerijske eksponate pri vseh štirih — pa če pomislimo zdaj na umetniški profil vsakega posameznega, na likovno kakovost posameznih del ali končno — kar ne gre zametavati — na izgled njihove sobe v galeriji kot celote.

Razstava v Jakopičevem paviljonu je uspeša, čeprav je ljubljansko umetnostno središče medtem napravilo samo precejšen korak naprej in tokratna razstava n. pr. ne dela na občinstvo onega tudi formalno kar senzacionalnega vtisa, kot ga je naredila razstava v Moderni galeriji l. 1950. Trst je še vedno poleg Ljubljane najvažnejše slovensko umetnostno središče. Glavnina naših slovenskih tržaških umetnikov je premagala intrige, ki so jih z njimi hoteli razdvojiti iredentisti, bolj ali manj spretno izgrajevajoč drugega proti drugemu. Da se jim to vsaj pri sedanjih članih OTO Kluba ni posrečilo, je dokaz pričujoča razstava. Razstavljalci bodo lahko še napredovali formalno — za izraz in umetniško iskrenost se jim ni več bati, v tem so lahko za zgled drugim.

Luc Menaše

Junaški komandant

Včeraj je minilo deset let, odkar je na Krnu v težki borbi padel junaske smrti mladi komandant Stanko Pavlus.

Kapetan Stanko Pavlus — namestnik komandanta XVII. brigade je bil komaj 23 let star komandant, katerega je dala Stara Loka. Bil je nadvse priljubljen pri svojih borcih. Če je bil Stanko v borbi, so bili borci pripravljeni v svojo zmagi. Znašel se je v vsaki situaciji, pa naj je bila še tako težka. Posebno je bil znan po svoji hladnokrvnosti. Če je Stanko prišel iz še tako vroče borbe, na njegovem licu tega ni bilo opaziti, kot da borbe sploh nikdar ni bilo. Priljubljen je bil predvsem zaradi svoje požrtvovalnosti in tovarštvosti.

Omenjam le nekoliko njegovih podvigov. Na Kanalu je bataljon zašel v bodečo žico. Položaj je po obstrlejevanju sovražnika postal zelo težaven. Tu je bil Stane, ki je rešil položaj. Čeprav je bil ranjen v glavo, ni hotel prej zapustiti položaja, dokler ni bil zadnji borec rešen iz žične ovire.

V Baški grapi je izgubil Stane vezo z ostalimi tovariši, ki so se medtem umaknili. Stanko je z desetimi tovariši držal še pet ur neenako borbo z nadmočnim sovražnikom. Mislili so, da je že padel, ko se je nenadoma vrnil hladnokrvno iz prestane borbe.

Na Krnu je v pravem pomenu besede rešil brigado iz sovražnega obroča. Nemci so takrat z veliko premočjo obkolili brigado. Borba se je začela ponoči 20. avgusta 1944 s sovražnim napadom na tretjo bataljono. Stane je takoj hitel tja, ker je vedno hotel biti prisoten tam, kjer je bilo najhujše. Po umiku bataljona je razporejal ostale sile po rovinah, po katerih so se bili boji že v prvi svetovni vojni. Nemci so se mu približali že na sedem metrov. Takrat je Stanko pomiril s svojo brzostrelko in sprožil — brzostrelka mu je odpovala. Zgrabil je za ročno granato in jo vrge — a tudi ta ni eksplodirala. Ni mu preostalo drugega, začel je metati kamenje in skale na prodirajočega sovražnika in to

tako dolgo, dokler se niso ostali tovariši rešili iz sovražnikovega območja. Žal pa njemu ni bilo usojeno, da bi se umaknil. Sovražnik je bil preblizu. Priljubljenega komandanta je zadela sovražna krogla v srce.

Drago

PISMO IZ BOSNE

Več bi nam koristilo, če bi ga ne pognali po grlu

Nevarnosti alkoholizma so se pričeli ponekod resno zavzeti, v nekaterih republikah pa so se že odločno lotili zatiranja tega škodljivega pojava. O alkoholu in njegovih škodljivih posledicah pišejo dnevni časopisi, predavatelji govorijo o tem na predavanjih, vrtiljo poučne filme in organizirajo razstave.

Zanimivo borbo proti alkoholizmu je organizirala tudi LR Bosna in Hercegovina preko svojega centralnega higienskega zavoda v Sarajevu v obliki potujočih razstav. Strokovnjaki so zelo spretno z risbami maketami in z drugimi pripomočki prikazali to ljudsko zlo. Grafikoni in razni podatki kažejo potrošnjo alkohola v naši državi. Ta potujoča razstava potuje sedaj od mesta do mesta, od vasi do vasi. Poleg slikovnega prikaza, predvajajo tudi filme, ki jih spremljajo predavanja o raznih boleznih, ki so posledice alkohola.

Imel sem priliko ogledati si tako razstavo v Tesliu v veliki dvorani delavskega doma. Obiskovalcev je bilo nabito polno. Marsikdo je lahko videl sebe v karikaturni ali opisu kako je postal ali postaja na ta ali oni način žrtev alkohola. Vsi pa so čudili številkam, ki so jih izračunali strokovnjaki in bogastvu, ki je skrito v potrošnem alkoholu.

Naj vam omenim le drobce števil, ki so tu omenjene, ker sem pripravljen, da bo to zanimalo tudi naše bralce v Sloveniji.

V FLRJ obrodil letno 50.000

vagonov sliv. Od tega predelajo v žganje 37.000 vagonov. Ker vsebujejo bosanske slive 14 odstotkov sladkorja, se uniči na ta način okrog 5.000 vagonov sladkorja, v vrednosti 5 milijard dinarjev.

Grozjda dozori v FLRJ letno 77.000 vagonov. V vino ga predelajo okrog 63.750 vagonov. Ker vsebuje grozjdo 20 odstotkov sladkorja, se uniči s tem 14.000 vagonov sladkorja, kar predstavlja vrednost 14 milijard dinarjev.

Ce bi teh 19.000 vagonov sladkorja iz sliv in grozjda uporabili kot hrano, bi prišlo na vsakega prebivalca FLRJ 10 kg sladkorja na leto.

Pri nas se pridelalo letno 38.000 vagonov vina in 16.000 vagonov žganja. Na vsakega prebivalca odpade potemtakem 6,6 litrov žganja in 24 litrov vina.

Računajo da je v FLRJ 5 milijonov vinskih pivcev in pivcev žganja, ki popijejo letno 455 milijonov litrov vina in žganja. Za to pijačo izdajo več kot 45 milijard dinarjev.

Gostinska podjetja v LR BiH so imela v letu 1952 nad 2 milijardi in 300.000 milijonov prometa z alkoholnimi pijačami. Za ta denar bi lahko kupili 320.000 oblek ali 4.500.000 parov čevljev, hranili bi lahko letno 70.000 ljudi ali plačali letni oddih po 15 dni 400.000 ljudem.

Redno uživanje alkohola je veliko bolj škodljivo od prekomernega in občasnega. Zato so tudi posledice rednega uživanja alkohola veliko večje in

MALI JODY

Po knjigi M. Kinnana Rawlingsove — Riše Miki Muster

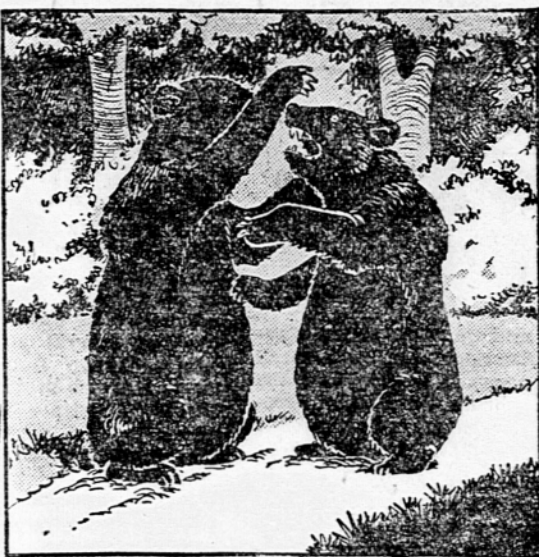
211.

Končno je smel iti. Nakrmil in napojil je srnjaka, nato pa sta krenila. Srnjak je tekal zdaj pred njim, zdaj spet stopal za njim. Od časa do časa je smuknil vstran v kakšen grm, se napravil nato od sile prestrašenega in se hitro spet vrnil k svojemu zaščitniku. Zatem sta nekaj časa hodila vstric. Jody je z roba poti odtrgal cvetočo vitico in jo vrgel srnjaku kot vrvico okrog vratu. Cvetje je tako lepo pristajalo nežni živalci, da je za trdno začutil, da bi moralo to še mater ganiti. Sklenil je, da ga bo nazaj grede spet okitil in ji ga takega pokazal.

212.

Na križišču pri zapušeni krčevini se je mladič zdrnil in vohljaje dvignil glavo. Jody mu je sledil s pogledom. Rezek duha mu je udaril v nos. Zona ga je obšla po hrbtu. Ze je zaslišal renčee in hlatajoče glasove. Najrajši bi jo ocvrl naravnost domov. Edino zvedavo je bila močnejša od strahu. Previdno je prodril do prihodnjega ovinka. Srnjček se ni ganil in tedaj se je tudi deček strmo ustavil. Komaj sto metrov daleč sta prihajala po poti dva velika medveda. Hodila sta čudno počasi, po zadnjih tacah, kakor dva človeka, kakor par plesalcev.

213.

Mahoma pa sta tiho obostala in se spoprijela kakor dva borilca. Renčee sta poskušala drug drugega z zobmi zgrabit za goltnice. Lomastila sta s šapami drug drugemu po trdi butici in njuno renčanje se je stopnjevalo v oglušujoče rjovenje. Toda ta vroča bitka je trajala samo nekaj trenutkov; nato je par odkoračil dalje. Jezno godrnjaje sta pri hoji drezala in suvala drug drugega. Veter je bil ugoden za dečka, zverini ga nista mogli zavohati. V previdni razdalji se je plazil za njima. Ni ju maral izgubiti izpred oči. Videti je hotel zaključni boj.

DNEVNE vesti

KOLEDAR

Sobota, 21. avgusta: Ivana.

Na današnji dan, leta 1780, se je v Repnjan na Gorenjskem rodil Jernaj Kopitar, slavist, publicist, cenzor slovenskih, novogovorskih in pozneje romunskih knjig. Pridno je sodeloval v nemških znanstvenih časopisih s članki in razpravami, ki so seznanjale Nemce in druge neslovenske narode s kulturo Slovanov, zlasti južnih. Dopolnil je s mnogimi slavisti, prav posebno z svetom slavistike Dobrowskim, V. slovnič »Gram-

Društvo upokojencev v Litlji

Društvo upokojencev v Litlji je močna organizacija, ki šteje več sto članov. Vsi upokojenci se niso včlanjeni, prav pa bi bilo, da bi stopili v organizacijo, ki zastopa njihove interese, vsi upokojenci iz Litlje in okolice. V nedeljo, 22. avgusta, bo ob 9. uri v dvorani na Stavbah zborovanje. Društva upokojencev. Med drugim bo poročal na zboru delegat tov. Franc Volčanšek, ki zastopa v glavnem odboru podružnice Litlji. Vsišni gori, Stični in Sentvidu na Dolenjskem. Na zboru bodo dobili pojasnila vsi, ki bodo to želeli.

V zadnjem času se je mudil v Litlji zvezni poslanec tov. Petelin, ki se sestaja s predstavniki litljskih upokojencev. Nekateri imajo namreč pritožbe zaradi prenizke odmeritve pokojnine. Vredna izmed teh so predložilke. V podjetju so bile zaposlene kot predice, pri upokojitvi pa jim komisija ni priznala strokovne kvalifikacije.

Med odličnimi primeri nepravilne prevode je tudi zadeva tov. Franceta Janše, enega najstarejših Litljanov. Vsi ga poznajo kot gasilca in pevalca »Lipe«. Ze od mladosti let je bil zaposlen v takratni litljski toplotni, nato pa v predelavni, ko je prenehal toplotne obratovati in so stari »Smelci« podirli. Namesto, da bi bil tov. Janša na jesen svojega življenja za dolgotrajno delo nagrajen, mu komisija ni priznala položaja, ki ga je v toplotni opravil. Tov. Janša se je proti odločbi pritožil in bi bilo prav, ako bi staremu delavskemu veteranu priznali položaj, ki ga je opravil in ga rešili na stara leta neveličnosti birokracije.

Naval turistov ob Makarski

Split, 20. avg. V turističnih mestih makarskega primorja letuje nad 7000 domačin in tujih turistov. Vsi hoteli so zasedeni do konca meseca. Podobno je tudi s privatnimi stanovanji. V sami Makarski biva 3100 turistov, v Baški vodi 1500. Tudi v Brelih in ostalih krajih makarskega primorja letuje mnogo domačin in tujih turistov. Lj.M.

Gostinsko podjetje hotel »CENTRAL« v PORTOROŽU

razpisuje mesto

RAČUNOVODJE

s takojšnjim nastopom. — Pogoji: po možnosti praksa v gostinstvu in srednješolska izobrazba. — Plača po tarifnem pravilniku, stanovanje na razpolago.

Tovarna »TITAN« Kamnik

sprejme takoj:

- 1 STROJNEGA TEHNIKA
- 1 TEHNIKA METALURGA
- 1 ABSOLVENTA srednje ekonomske šole
- 2 ABSLOVENTI srednje ekonomske šole
- 2 VAJENCA stroji, ključavničarske stroje
- 1 VAJENCA za kovinskega strugarja

Potrebna šolska izobrazba za vajenca je najmanj tri razrede gimnazije. Prednost imajo interesi iz okolice Kamnika. — Ponudbe poslati na tajništvo tovarne »Titan« v Kamniku.

Tatse se pripravljajo za partizanski praznik

V partizanski vasi Tatse, kjer je bilo med vojno žarišče upora v Brkinih, se pripravljajo za partizanski tabor. Slavje bo 12. septembra z obširnimi kulturno-političnimi sporedom. Ob tej priliki bodo odkrili spominsko ploščo 15 vaščanom, žrtvam fašističnega terorja, in 26 partizanom iz Serčerjeve brigade, ki so padli v novembrski ofenzivi l. 1943 v bližini vasi.

Tabor bosta organizirala občinski odbor Zveze borcev v Materiji in okrajni odbor Zveze borcev v Sežani. Na slavnosti bo govoril tudi tovariš Ivan Regent.

Litljski »Remont« gradi lastno poslopje

Po osvoboditvi so v mnogih krajih na podeželju ustanovili remonta podjetja. Tako tudi v Litlji. To podjetje obnavlja vrtne posodovane hiše, gradi pa tudi nove stavbe. V zadnjem času gradi v tovarni usnja v Senartnem pri Litlji. V Zavrtiniku pa dokončuje velik modern hlev za 50 glav goveje živine, kjer se bo razvila sodobna ekonomija lasti okrajne zadrzne zveze za Ljubljano okolico. Delovni kolektiv litljskega »Remonta« dobro gospodari in je v zadnjih letih zbral v gradbeni fond 3 milijone. Sedaj so začeli graditi lastno upravno poslopje v bližini bivše toplotne. V stavbi bodo uradni prostori, skladišča in prostori za delavce. V I. nadstropju bodo stanovanja, prav tako bodo na podstrešju uredili sobe. Gradnja je omogočena tudi okrajni odbor okraja Ljubljana okolica, ki mu je pomagala pri najetu posojila za dovršitev celotne stavbe.

Oglašuj se v SLOVENSKEM POROČEVALCU!

RAZPIS

OKRAJNI ZDRAVSTVENI DOM V KRANJU razpisuje: mesto zdravniške splošne prakse za Sektor, ambulantno v Železnikih; mesto zdravniške internista-röntgenologa za v Kranju; mesto zdravniške splošne prakse za obratno ambulantno »Tiskaniha« Kranj; mesto zdravniške splošne prakse za postajo prve pomoči v Kranju; mesto pravnega referenta — pravnik za upravo OZD s prakso v upravnih službah. Plače po uredbi in pravilniku o dopolnilnih plačah OZD Kranj. — Prošnje z navedbo dosedanjih praks in splošnimi podatki pošljite na gornji naslov. Stanovanja za zdravnika v Železnikih je zagotovljeno.

RAZPIS

Avtopodjetje »Slavnik« — Koper nujno potrebuje: 1. tehnika za upoznavanje materialov, 2. strugarja z večletno prakso, 3. motoriste z večletno prakso in poznanjem Diesel motorjev, 1. ključavničarja s poznanjem avtomatske stroke in 3. samostojne avtomobilist. Nastop takoj, plača po dogovoru, stanovanje zagotovljeno. — Ponudbe dostaviti na: Avtopodjetje »Slavnik« — Koper.

RAZPIS

Komisija za razpis mesta direktorja Zadrznege avtoprometa v Idriji razpisuje mesto direktorja podjetja. Pogoji: potrebna strokovna izobrazba v avtomobilistični stroki in večletna praksa. Prošnje z navedbo obsega in strokovnega življenjskega je dostaviti do 31. avgusta t. l. na naslov: LO MO Idrija.

Splošno gradbeno podjetje »Graditelj«, Celje, Dečkova cesta št. 10/a, sprejme EKONOMISTA z dovršeno ekonomsko fakulteto in vsaj 5 let prakse, po možnosti v gradbeni stroki. — Prav tako sprejme 4 GRADBENE DELOVODJE, sposobne za vodenje del na visokih in nizkih gradnjah. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj. — Prošnje z opisom dosedanjega službovanja dostaviti sekretariatu podjetja do 1. septembra 1954.

SOLSTVO

RAZPIS

Vpis novih dijakov v Unjarski tehnikum v Domžalah v šol. letu 1954/55.

1. Usnjarski tehnikum DOMŽAL razpisuje sprejem 20 novih dijakov v I. letnik. — Pogoji za sprejem so naslednji:
 1. Dijak ne sme biti starejši od 16 let.
 2. Opraviti mora sprejemni izpit. Kdor je že opravil sprejemni izpit za višjo gimnazijo, bo delal samo dopolnilni izpit iz kemije.
 3. Prijava za sprejem k izpitu je treba poslati do 1. septembra 1954. Kolikova mora biti s 30 din in ji je treba priložiti overjen prepis ali original rojstnega lista in spričevalo o opravljenem zadnjem razredu nižje gimnazije, odn. spričevalo o opravljenem sprejemnem izpitu za višjo gimnazijo.

Sprejemni izpiti bodo dne 13. in 14. septembra. Sprejeti dijaki bodo imeli možnost, da dobe popolno oskrbo v internatu Unjarskega tehnikuma v Domžalah. Vse ostale informacije dobite pri uradu Unjarskega tehnikuma, ako priložite znamko za odgovor.

OBVESTILA

LETOVIŠČARJI, POZORI!

Okrajna zadrzna zveza Kranj razpisuje licitacijo za prodajo enostavne lesene hišice s tremi prostori v Gradu, Cerklje (pri kamnolomu) pri Kranju. Kraj in hišica sta zelo primerna za letovišče. Licitacija bo na kraju s pismom, dne 13. septembra t. l. ob 8. uri, jutraj (avtomatska zveza iz Kranja — kolodvor ob 6.30). — Interesenti naj pošljejo do vključno 8. septembra t. l. pismene ponudbe na Okrajno zadržno zvezo, Kranj.

RADIO

SPORED ZA SOBOTO

Poročila: 5.05, 6.00, 8.00, 13., 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00

5.00 do 7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored); 7.05 Jutranji orkestralni spored — Edvard Elgar; Jutranja pesen — Peter Iljič Čajkovski; Hrešča, baletna suita; 7.30 Za gospodinjo; 8.10 Mladi harmonikarji iz Sentvida nastopajo; 8.30 Za pionirje; 12.00 Koračnice in valčke igrajo »Stirje flosarij« (Prenos iz Maribora); 12.30 Kmetijski nasveti; 12.30 Opoldanski koncert (Dana Škari, Krešimir Baranovič); 13.30 Melodije za razvedrilo; 14.30 Turistična oddaja; 14.40 Poje pevski zbor »France Prešeren« iz Kranja p. v. Petra Liparja (Prenos v Zagreb); 16.00 Utrinki iz literature — Miško Kranjec; Povest o žalostnem poštarju; 16.15 Promenačni koncert (V. de Sabata, M. Musorgski, O. Respighi); 17.10 V plesnem ritmu; 18.00 Okno v svet; 18.10 To in ono iz arhiva slovenskih narodnih pesmi; 20.00 Operetna glasba; 20.30 do 21.30 Plesna glasba; 22.20 Glasbena medigra; 22.30 Oddaja za naše izseljence — na valu 327,1 m; 23.00 do 24.00 Melodije in ritmi (na valu 202,1 in 212,4 in 90,1 MHz); 23.00 do 24.00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (Prenos iz Zagreba)

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR KRANJ sporoča žalostno vest, da se je pri izpolnjevanju službene dolžnosti smrtno ponesrečil

Franc Koželj - Edo

odbornik okrajnega zbora proizvajalcev OLO Kranj

Dobrega in vestnega tovariša bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

Umrli nam je naš atek

MIRKO ZINAUER

učitelj v poklju

V zemljo ga bomo položili v nedeljo, dne 22. avgusta ob 16. uri na pokopnem pokopališču. Maribor, dne 20. avgusta 1954.

Zaljubljeni: družine Zinauerjeve, Kačičeva in ostalo sorodstvo.

UMRLI

Doprpel je v 83 letu starosti naš

dobri ata, stari ata

ANTON ZAJC

Vzhinčkov oče.

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 21. avg. ob 17. uri izpred hiše žalosti Obrije 12 na pokopališču v Polju. Zaljubljeni: Andrej in Stanko sinova, Marija, Anl, Albina, Tončka hčerke in ostalo sorodstvo.

Umrli je

ANTONIJA VADNOV

roj. Sovinc

žena žel. insp. v. p.

Pogreb bo v soboto, 21. VIII. 1954 ob 14.30 v Zal. Franciskove misliške vežice. — Josip — mož, Jože — sin, Nada snaha in Andreja vnuka.

ZAHVALE

Za cvetje, sožalja in spremstvo ob izgubi dragega moža, očeta, brata, strica in starega očeta

IVANA JESENSEK

vsem najiskrenejše zahvala. — Posebna zahvala dr. Murgelcu za ljubljanski opekarni, sestanovalec.

Prelepa zahvala vsem dobrim sosedom za požrtvovalno pomoč. Za poslovitno petje in godbo na njegovi zadnji poti najlepša zahvala moškemu zboru »Svoboda« ter rudniški godbi Senovo. Zaljubljeni ostali. Senovo, Brestanica, Krško.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste

spremljali našega nepozabnega

očeta

JOZETA AMEROZA

na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala sindikalni podružnici ljubljanskih opekarn, sestanovalec in vsem darovalcem vencev in cvetja. Prav tako se zahvaljujemo za spremstvo žirovniški godbi »Svoboda«, železniškemu pevskemu društvu z Jesenic in društvu upokojencev iz Zirovnice. Priznanje in zahvala zdravniškimu in strežnemu osebju jesenjske bolnišnice za trud in prizadevanje. — Zaljubljeni sinovi in hčerke z družinami.

FRIZERSKO POMOČNICO, dobro sprejemem. Naslov SP Celje, 1341-1

TOVARNA BATERIJ »ZMAJ«, Smartinska c. 28 takoj sprejme tajnico. Ponudbe nasloviti na gornji naslov. 13414-1

FRIZERSKO VAJENKO sprejme salon »Slavka«, Kardejeva 6. 13413-3

TAKOJ ODDAM V KRPANJE cca 10.000 vreč. Ponudbe poslati na naslov: »Sončnice«, Domžale. 13433-2

TRGOVSKO PODJETJE »Kurir« prodaja, Ljubljana, Celovška c. 34, prevzame večje število fizične delovne sile za transport dela pri razkladanju vagonov. Plača po tarifnem pravilniku — oziroma po učinku dela. Oglašiti se na upravi, Celovška c. 34. 13487-1

STROJNE KLJUČAVNICARJE, valene dela na skobelnih in rezkalnih strojih, ter strugarje sprejme »ZICNICA«, Ljubljana, Tržaška c. 69. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe 13488-1

SUŽBO DOBI gospodinskega pomočnika v gostini »Na vasi« Kolektiv, Vojnikova 106. 13478-1

GOSPODINSKO POMOČNICO, staro 15 — 20 let, isčem. Močnik Rudolf, Hrušica 70, Jesenice. 13475-1

RACUNOVODJO takoj sprejemem s potrebno prakso in strokovno kvalifikacijo. Zglasiti se osebno pri upravi podjetja »Sončnice«, Domžale, Vir. 13432-1

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR IG zaposli mlajšega moškega za vodstvo gospodarstva. Pogoji: mala matura ali ustrezna strokovna izobrazba z najmanj 2 leti prakse. Ponudbe je poslati na PLO IG pri Ljubljani. Pomočnik naj vsebuje kratak življenjski, z navedbo dosedanjih zaposlitev. 13436-1

PRODAMO: 1 kompl. motor za »FIAT« 1500, rezervno glavo, 2 menjalnika, rezervoarje, 2 vrt. milja, obilje diferenciala. Naslov v ogl. odd. 13470-4

DVE IGLI, strojni, za pobiranje pentel na nogavicah, prodam. Naslov v ogl. odd. 13467-4

PRODAM dobro ohranjeno priložno enostavnanjsko hišo skupno z zemljiščem cca 3.000 m², sem spada tudi sadni vrt, v Domžalah, 10 minut od želez. postaje. Naslov v oglasnem oddelku. 13272-7

OBVEŠČAM, da nisem plačnik dolgov momega sina, Volčanšek Ivan, Ljubljana — Siska, Novi blok 18-1. 13428-1

KOSNIJO OTAVE prodam. Vlj. marje 33. 13473-4

HOTEL »BEOGRAD« — TUZLA (B kategorije) potrebuje 4 do 5 kvalificiranih in solidnih natakaric z morebitnim znanjem tujih jezikov. V postev pridejo same osebe. Stanovanje zagotovljeno v hotelu. Nastop 1. septembra ali 1. oktobra. 13388-1

INŽENIRJA KEMIJE, po možnosti z najmanj 5 let prakse in diplomirane EKONOMISTA — pripravnika, lahko tudi z nekaj let prakse takoj sprejememo. — Plača in stanovanje po dogovoru. Ponudbe poslati: Uprava Cinkarne, Celje.

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

13388-1

